

J.W. GRISNIGT

Moeders "grote dochter"

JAN HAAN N.V. GRONINGEN

Moeders „grote dochter“

J. -W. GRISNIGT

Moeders

„grote dochter”

GEILLUSTREERD DOOR HENK POEDER

JAN HAAN N.V. - GRONINGEN

HOOFDSTUK I

Rrrring!

Ha, daar gaat de schoolbel!

Fijn! Dat betekent immers twaalf uur?!

Zaterdag twaalf uur!

„Ziezo, dat zit er weer op voor deze week”, zegt Ans Riemsbeek halffluid. . . . en er klinkt blijdschap in haar stem.

Geen wonder, het vooruitzicht van een weekend thuis, betekent altijd weer een feest voor haar.

Maar Ans' blijdschap wordt wel enigszins getemperd, wanneer de Franse lerares, die voor de klas staat, zegt: „Nee, Ans, dat zit er voor jou nog niet op, wat deze week betreft. . . . Er zit nog heel iets anders voor jou op! Je begrijpt me wel, hè? . . . En jij ook, Lenie. . . . niet waar? Jullie blijven beiden aanstands na.”

„Lieve help, dat is waar ook”, denkt Ans. Dat was ze al weer vergeten. . . . en ze kijkt vlug om naar Lenie, die een paar banken achter haar zit. . . . O, wat kijkt die benepen. . . . Nu, zo'n vaart zal het toch zeker niet lopen?! Kom, kom, 't zal heus wel meevallen. Pluumpje is heus zo kwaad niet, als ze er op 't ogenblik uitziet.

Eigenlijk heet „Pluumpje”: juffrouw De Veer. Die bijnaam „Pluumpje” heeft ze aan het feit te danken, dat een van haar leerlingen eens opmerkte: „De Veer”. . . . dat is in het Frans „la plume”. . . . en daarom moesten we haar voortaan maar „Pluumpje” noemen! Niemand, die deze bijnaam echter ooit als een scheldnaam opvat. „Pluumpje”, dat klinkt immers ook zo gemoedelijk. . . . al zou toch geen der meisjes er over denken juffrouw De Veer zo in haar bijzijn te noemen.

Hè, kon Ans haar vriendin Lenie alvast maar wat moed inspreken! 't Schaap ziet er zo beklagenswaardig uit. Maar Ans kan haar nu alleen maar een knipoogje van verstandhouding geven en haar eens even bemoedigend toelachen.

Maar dan trekt Ans toch weer gauw haar gezicht in de plooi. Ze begrijpt, dat ze zich ook maar het beste heel rustig kan houden. Ze zal ook een beetje benepen kijken, denkt ze. . . .

al is ze er eigenlijk helemaal niet voor in de stemming. Maar wie weet. . . ., misschien helpt het wel en mogen ze dan gauw naar huis gaan. . . . Want anders kunnen ze het trammetje niet meer pakken en de volgende tram gaat pas een paar uur later.

Terwijl ze automatisch de handen vouwt, wanneer juffrouw De Veer dankt, peinst ze er nog over, hoe ze het toch 't beste kan klaarspelen om het trammetje te halen en ze hoort niet, wát haar lerares eigenlijk bidt, totdat. . . . ze enige woorden opvangt over stormachtige dagen en zeelieden, die mogelijk in gevaar zijn.

Ja, juffrouw De Veer vraagt God om bescherming voor de zeevarenden in deze stormachtige dagen. En ze vraagt ook, of God de duizenden mensen, die uit Oost-Duitsland moeten vluchten, nabij wil zijn.

Ans is er nu opeens helemaal bij met haar gedachten. Vluchten. . . . o, wat is dat erg! Zij gaat straks fijn naar huis. . . . vindt thuis een heerlijk warm plekje bij de haard. Maar die vele mensen daarginds moeten midden in de winter vluchten. . . . Ans heeft echt medelijden met hen.

Als de lerares de andere leerlingen van de klas naar buiten laat, moet Ans toch nog even denken aan al die vluchtelingen. . . . Maar dan voelt ze een duwtje in de rug.

Ze heeft blijkbaar niet eens gehoord, dat Lenie haar al een paar keren zachtjes geroepen heeft „Ans. . . . psst, Ans dan toch!”

Nu heeft Lenie het maar gewaagd, om even uit haar bank te lopen en Ans een duwtje te geven.

„Hè Ans. . . . wat moeten we nou aanstonds zeggen?” vraagt Lenie zenuwachtig.

Als Ans omkijkt zit Lenie al weer op haar eigen plaats.

O, ja. . . ., dat is waar, dat nare geval met dat notitieboekje ook.

„Nou jô, dat komt wel goed, hoor!” meent Ans, „Pluumpje zal. . . .”

Maar ze breekt nog juist op tijd haar zin af, want daar gaat de deur open en juffrouw De Veer stapt het lokaal binnen en haar stem klinkt allesbehalve vriendelijk, wanneer ze zegt: „Zo. . . . en vertel me nu maar eens, hoe jullie het in je hoofd halen om onder schooltijd aan elkaar te schrijven. . . . 'k Had gedacht, dat jullie verstandiger waren! Me dunkt, dat jullie toch wel kunnen begrijpen, dat je je tijd beter dient te besteden.”

„Ja, juffrouw”, haast Lenie zich te zeggen, wanneer juffrouw De Veer een ogenblik zwijgt.

Ans zegt niets, ze kijkt strak voor zich uit.

„Nu, Ans, je kijkt nu wel zo effen voor je. . . . Maar vertel eens, wanneer schreven jullie al die verhalen aan elkander?”

Ans schrikt nu toch even. . . . Ze kan zich niet herinneren, dat ze deze lerares ooit op zo'n strenge toon heeft horen spreken.

„'t Is menens, hoor”, denkt ze.

Maar ze zegt alleen: „Ook wel bij het les verwisselen, juffrouw.”

„Oók wèl. . . . Dat wil dus zeggen: Niet altijd; dus ook onder de les, nietwaar?”

„Ja, juffrouw. . . ., ook onder de les. . . . onder de leesles en. . . . ne. . . .”

„Alsof de léésles onbelangrijk is. . . . En. . . .ne. . . . Ja, zeg maar gerust: onder alle lessen. . . . ook onder de Franse les! 'k Vind het trouwens ook vrij onnozel, terwijl jullie iedere dag met elkander op en neer reizen en dan ruimschoots de tijd hebben, elkaar alles te vertellen, om dan de schooltijd daarvoor te gebruiken. . . . Alsof 't maar niets is. . . . moet je zien: een boekje vol geschreven. . . . Dat doen jullie al van vóór de Kerstvacantie af. . . . Je begrijpt, dat laat ik er zo niet bij zitten! . . . 'k Zal dat boekje nog eens nauwkeurig bekijken en er ook eens met mijnheer De Leeuw over spreken.”

„Oóó!” zeggen nu Ans en Lenie tegelijk heel verschrikt. Dan vermant Ans zich om zo flink mogelijk te zeggen: „Heus, juffrouw, er staan echt niet zulke rare dingen in.”

Want nu ze de juffrouw de naam van het hoofd van de school, mijnheer De Leeuw, hoort noemen, is ze toch heus wel even geschrokken!

Stel je voor, dat ze ontboden worden in „het hol van De Leeuw”, zoals ze onder elkander altijd het kamertje van mijnheer noemen. . . . Berg je dan maar!

Lenie grijpt nu ook al haar moed tezamen en zegt: „Heus, juffrouw. . . . echt waar, er staat niets bizonders in. . . . en we zullen 't niet meer doen.”

Juffrouw De Veer kijkt even op haar horloge, dan zegt ze: „Jullie kunnen nu gaan, dan kun je de tram nog halen. . . . Dat boekje houd ik. . . . Je kunt vertrekken.”

Ans begrijpt wel, ze behoeft nu niets meer te zeggen. . . . Dus pakt ze één, twee, drie haar tas in, en na een zacht: „Dag, juffrouw De Veer”, maakt ze, dat ze weg komt.

In de gang durven de beide meisjes nog niets tegen elkaar te

zeggen; vliegensvlug trekken ze hun windjack aan en ze hollen de gang door naar buiten. . . .

Ook buiten de school houden ze hun vaart niet in. . . . integendeel, ze proberen nog harder te lopen. . . . Ans' vlechten dansen op haar rug. . . ., haar windjack slingert nog los om haar heen, ze heeft zich niet eens de tijd gegund het vast te maken. Ze moeten deze tram halen. . . . de volgende gaat pas over twee uur en bovendien wacht vader straks in Ans' woonplaats bij de tramhalte.

Buiten adem komen ze bij het beginpunt van de tram aan. Gelukkig, de tram staat er nog. Als ze instappen, geeft de conducteur, die het tweetal nog net heeft zien aankomen, het signaal tot vertrek.

Hijgend valt Ans in een hoekje neer. . . ., tegenover haar rolt Lenie bijna languit op een bank. . . ., ze kan niet meer.

„Hè, hè, is me dat lopen!”

Ze moeten eerst wat op adem komen. Ans kan er geen woord uitbrengen.

Puf, puf, puf. . . ., daar gaat het trammetje al de eerste hoek om.

Na een paar minuten zegt Lenie zachtjes — blijkbaar nog diep onder de indruk van hetgeen juffrouw De Veer gezegd heeft —: „O. . . . wat erg toch, hè, Ans?! . . . 'k Vind het zó erg!”

Maar Ans, die van dit geval niet zo lang onder de indruk blijft, heeft zich al weer hersteld van de schrik. . . . Ze zitten nu toch immers weer in de tram naar huis? . . . En volgende week, dat duurt nog zo lang! Dan zal ze wel weer zien! . . . 't Valt misschien wel mee en daarom zegt ze:

„Ben je mal, Lenie! Niet zo in je piepzak zitten, hoor! Pluumpje valt altijd wel mee. . . . Die is heus zo kwaad niet. . . . Dat weet je toch ook wel?!”

Maar Lenie denkt er zo licht niet over en ze zucht dan ook: „Ja, maar. . . . mijnheer De Leeuw.”

„Hoor es: Geen zorgen voor morgen. . . . en dus voor *over*-morgen helemaal niet. . . . 'k Ga nou fijn naar huis en bederf nu alsjeblieft, dat heerlijke week-end niet met al die zorgen. . . . 't Is nou eenmaal zo.”

„Ja, 't was toch wel dom van ons”, merkt Lenie nog op. Maar Ans geeft daar geen antwoord meer op. Ze plant haar rechter elleboog in het raamkozijn en met haar hand onder 't hoofd nestelt ze zich nog wat gemakkelijker in haar hoekje. Dan sluit ze haar ogen. . . . Ze heeft nu zin om alleen maar aan *prettige* dingen te denken.

Toch kan ze dat boekje nog niet helemaal vergeten. . . . Maar ja, daar wil ze nu ook nog slechts de leuke kant van zien. . . . Slechte dingen staan er immers niet in? . . . Alleen wat grappes, die de een schreef en waar dan de ander op antwoordde. Ook wel een paar afspraakjes, die ze met elkaar maakten. . . . Natuurlijk: 't mag niet: maar zou „Pluumpje“ dat vroeger ook niet eens gedaan hebben? Dan moet ze opeens hardop lachen.

„Làch jij nou nog?“ vraagt Lenie verbaasd en zelfs een beetje boos.

„Ja kind, 'k moet er in eens aan denken, dat we ook wel eens over „Pluumpje“ geschreven hebben in dat bewuste boekje. . . . Dat leest ze nu vast. . . .“

„En moet je dáár dan om lachen?!“

„Ik wel, hoor. . . . En ze zal best weten, dat we haar zo noemen. . . . en anders weet ze het nu“, zegt Ans laconiek.

„Jij denkt er altijd maar makkelijk over“, zucht Lenie.

„Ik wel“, zegt Ans; dan sluit ze haar ogen weer en soest verder. . . . Nog even. . . . dan komt vader haar halen met de auto en dan gaan ze vlug naar huis. O, die Zaterdag en Zondag zijn toch zulke fijne dagen! Zeker, als ze in de week bij haar tante is, heeft ze het ook wel naar haar zin. . . . Tante zorgt ook goed voor haar. . . . , maar thuis, bij vader en moeder en bij haar zusje en broer en Kea, de hond, is het toch nog veel gezelliger. O, ze zou liefst iedere avond naar huis gaan, maar dat kan niet. Hun boerderij staat zo ver buiten het dorp. Ze zou dan in de winter iedere morgen in het donker dat eind naar de tram moeten fietsen en 's avonds weer terug. Vader kan haar toch niet elke dag halen en brengen?

Toen ze dan ook vorig jaar September naar de ULO in het dichtstbij zijnde stadje zou gaan, was 't zo geregeld, dat ze van Maandag tot Zaterdagmorgen bij tante Gré, die in het dorp woont, zou wezen.

Ans had daar de noodzaak wel van ingezien en bovendien hield ze veel van tante Gré en daarom had ze ook geen ogenblik tegengesputterd.

„Zeg“, onderbreekt Lenie plots Ans' dromen. En als Ans niet dadelijk antwoord geeft, stoot ze haar met de rechtervoet flink tegen haar benen.

„Hé, Ans.“

„Eèh. . . . wat is er?“

„Als we nu Maandag bij mijnheer De Leeuw moeten komen, wat zeg je dan?”

„O, denk je daar nu nòg aan. . . . Dat zal ik wel zien, hoor. . . .”
En op 't zelfde oogenblik is Ans weer met haar eigen gedachten bezig.

Ze heeft het er de laatste week nog niet zo slecht afgebracht, peinst ze. Dat kan ze thuis fijn vertellen. Als het zo doorgaat, kan haar Paasrapport een stuk beter zijn dan haar Kerst-rapport.

En dan mag ze gaan logeren bij Oom Karel en tante Jo in Den Haag.

't Duurt nog lang. . . . Ja, hoe lang nog wel? . . . Februari, . . . Maart. . . . Nog negen weken. . . ., een hele tijd, daarin kan ze ook nog heel wat verknoeien met repetities. Ja, 't is nog een „hij” hoor om vol te houden tot de Paasvacantie.

Puf. . . . puf. . . . puf. . . . 't Trammetje gaat langzamer. . . . remt en staat, zoals gewoonlijk met een flinke schok stil.

Ans springt op.

Ah! . . . Zijn we er al? Best opgeschoten deze keer. Anders duurt het soms zo lang!

Met een sprongetje wipt Ans overeind, ritst haar jack dicht, pakt haar tas en loopt al naar de uitgang.

Ze kijkt nog even om.

„Jô, Lenie, waar blijf je?”

„O, ik kom wel hoor.” 't Klinkt helemaal niet vrolijk. „Nòg onder de indruk”, denkt Ans.

Intussen gluurt ze, wanneer ze door de lange tramwagen loopt, door de raampjes, om te zien, of Vader haar al opwacht met het wagentje.

Ah ja! Daar staat Vader!

Ze wipt de tram uit, rent het perronnetje over. Lenie komt op een sukkeldrafje achter Ans aan.

„Ah Paps! Fijn, dat U er al bent. U bent toch maar een reuze lief Vadertje!” En enthousiast vliegt Ans hem om de hals en geeft hem een stevige kus.

„Ho, ho, een beetje”, lacht Vader en kijkt dan eens rond.

„Zeg, waar is Lenie? O, daar heb je ze. . . .”

Mijnheer Riemsbeek neemt Lenie eens goed op. . . . „Wat ziet dat kind er betrokken uit”, denkt hij, „zou ze niet in orde zijn?”

„Zeg Lenie, stap maar in. 'k Breng je even thuis. 't Is zulk stormachtig weer. . . .”

„O, mijnheer. . . ., dat hoeft niet. . . . hoor. 't Is maar een klein

eindje, 'k ben er zó. . . . en U moet de andere kant toch uit?"
„Nee, stap maar in. . . . Ik rijd dat kleine eindje wel om.”
Onderwijl doet Ans het portier al open. Lenie voelt een zacht duwtje in haar rug en voordat ze 't goed weet, zit ze al achterin het wagentje, naast Ans.

Ans kijkt haar eens van terzijde aan.

„Nee, die is 't nog niet kwijt”, denkt ze. „Raar eigenlijk. . . . We zitten toch in hetzelfde schuitje. . . . Maar die Lenie neemt alles zo serieus op.” Moet je zien, hoe lekker ze rijden! Zou je nu niet gaan zingen van genot, als je ook bedenkt, dat ze niet behoeven te lopen of te fietsen met dit weer?! . . . Hoor de wind maar eens gieren door de boomtoppen. Kijk die kale kruinen van die vruchtbomen maar eens heen en weer schud-den! 't Stormt bar!

In een snap zijn ze bij Lenie's huis.

„Nou hoor. . . . dàg! Tot Maandag dan, hè?! En nou maar niet te veel. . . .”

„Piekeren”, wil Ans zeggen, maar dat laatste woord slikt ze toch nèt in; want anders zou Vader soms nadere uitleg vragen en dat vindt ze nu toch minder gewenst.

„Ja, hoor. . . . dàg! En dank U wel voor het thuisbrengen”, klinkt het nu toch een beetje opgewekter.

„Weet U wat, Paps? Ik kom naast U zitten, dat is veel gezelliger.”

„Ja, dat is leuk, Ans.”

Rrrrt. . . . ze zijn al weer gestart. Ans kijkt nog even om en zwaait nog 'n ogenblik naar Lenie.

„Wat zou Lenie hebben?” vraagt Vader. „Ze zag er zo somber uit, vooral in 't begin. . . . Zou ze niet in orde zijn?”

„Ja, dat kan wel”, zegt Ans haastig en meteen brengt ze het gesprek op een ander onderwerp. . . ., dat lijkt haar veiliger.

„O, Paps, fijn. . . . Een heerlijk week-end thuis en boffen, hè? Helemaal geen huiswerk! „Een huiswerkloos week-end” noemen ze dat plechtig. Ja, morgen is het immers de eerste van de maand? Ik ga de hele middag met Joke spelen. . . . Vertel U eens, heeft ze van de week nog grappige dingen uitgehaald. En hoe is het met Kea?”

Maar Vader krijgt heus geen tijd om te vertellen. . . . Hij glimlacht maar eens, want Ans ratelt maar door.

„Moet U horen, Paps. . . . 't Is best gegaan deze week. . . . goede repetitie van Nederlands. Nu, wat denkt U, welk cijfer ik daarvoor gehaald heb?”

„Nou", zegt Vader, „misschien een zesje dan...."

„O nee...."

„Meer? Een zeven?"

„Méér!"

„Nòg meer?!.... Acht?...." klinkt het een beetje twijfelachtig.

„Nee, nòg meer!"

„Een negen?!" vraagt Vader, verbaasd.

„Ja, een négen", lacht Ans triomfantelijk. „Hoe bestaat het, hè, Vader?!.... Dat had U van het strandzeltje vast niet gedacht!"

„Van het strandzeltje?!" vraagt Vader nu verwonderd.

„Ja, U weet toch wel.... dat mijnheer op de lagere school vroeger wel eens tegen me zei, als het een poosje weer niet zo goed ging: „Jij bent net als een strandzeltje,.... dat moet ook zo nu en dan wel eens een zetje hebben, en dan draaft het weer een eindje."

Nu moet Vader toch eens hartelijk lachen. „Nee Ans, dat had je me nooit verteld! Maar ik vind die vergelijking prachtig! En nu wordt me ook op eens iets anders duidelijk: strandzeltje ziet nu in de verte op de weg een heerlijke koolstronk liggen,.... en daar *draáft* het nu op af!"

„Wat bedoelt U nu, Pa? Ik begrijp U niet...."

„Nu, denk maar eens na.... 't Is nog wel een lange weg tot aan de Paasvacantie.... maar aan 't eind van die weg is daar dan toch maar dat heerlijke uitstapje naar de grote stad! Of is dat géén heerlijk koolstronkje?"

„O Paps, wat hebt U dát leuk verzonnen!"

En dan lachen ze beiden.

Maar daarna wordt Ans toch even stil.

Ja, 't is toch eigenlijk wel erg, peinst ze, dat ze zo nu en dan beslist „een zetje" moet hebben. En ze wilde toch zelf verleden jaar dóórleren. Ze wil zo graag onderwijzeres worden. Maar dat je daar nu zovóél voor moet leren.... Waar is dat nu voor nodig?.... Zelfs Frans en Engels...., zeker om de kinderen te leren lezen van „oom" en „aap".

Ja, toen het in 't begin minder goed ging op de U.L.O., hebben vader en moeder haar er ernstig over onderhouden en gezegd: „Ans, je behoéft niet te leren, maar als je onderwijzeres wil worden, moet je ook tonen, dat je kunt en wilt doorzetten. Om iets te bereiken in je leven, moet je nu eenmaal flink aanpakken."

Ja, dat had ze toen wel ingezien.... maar o, begrijpen die

grote mensen dan niet, dat je onder de les soms aan heel andere dingen kunt denken en dat je dan met open ogen ver weg kunt dwalen naar „Dromenland . . .”, waar je heel andere dingen beleeft dan in de klas?

Even later rijden ze het hek door en het erf op van de ruime Wilgenhoeve.

Ans heeft de kruk van het portier al in haar handen en springt de wagen uit.

Ze rent naar binnen. . . . „Ha, mams!” Ze pakt Moeder en die krijgt op elke wang een stevige kus.

Dan is Joke aan de beurt. „En? Kleine schattebout! Ben jij er ook?”

De tienjarige Jan wordt wat kalmer door Ans begroet, maar des te uitbundiger is de begroeting met Kea, de hond.

Moeder ziet het maar eens aan.

„Als m'n grote dochter thuiskomt, is het met de rust gedaan”, zegt ze lachend.

„Hè. . . dat mag toch wel even?” zegt Ans, „k ben zoveel dagen weggeweest. . . . Dan moet ik heus eens even uitdollen.” En ze rolt al weer met Kea en Joke over de grond.

„Die Ans toch!” denkt Moeder, „dat is nu m'n grote dochter!” Moeder weet wel, hoe fijn Ans het vindt, als ze haar zo noemt. En wanneer Moeder ook wel eens bestraffend moet zeggen: „Zo Ans. . . . ben jij nu m'n grote dochter?” dan heeft dit meer uitwerking dan vele vermanende woorden.

Toen Ans vorig jaar September voor 't eerst naar de school buiten het dorp ging, en ze dagen achtereen van huis zou zijn, heeft Moeder eens rustig met Ans gepraat.

„Ans, je denkt er om, hè”, heeft Moeder toen ook gezegd, „al ben je nu niet meer elke dag thuis, je moet geen geheimen hebben voor je Moeder. Wanneer je iets wil weten of vragen, kan je altijd bij mij terecht. Je moet nooit dingen met je vriendinnen bespreken, waarvoor je je zou schamen tegenover Vader en Moeder.”

En toen had Moeder haar even heel ernstig aangekeken, terwijl zij vroeg: „Kan ik vertrouwen op m'n grote dochter?”

„Ja, Moeder”, had Ans rustig gezegd.

En aan Ans' ogen had Moeder gezien, dat haar oudste het meende.

Maar kijk nu toch eens! 't Wordt hoog tijd, vindt Moeder, dat ze er een eind aan maakt.

Als dolle honden rollen ze over de grond die drie: Ans, Joke en Kea.

„Kom jij maar eens gauw hier!” zegt Moeder, terwijl ze Joke uit de rollende kluwen losmaakt en haar hoog optilt. „Naar bed jij, kleintje, voor je middagslaapje. En Ans moet nog eten!”

„Ziezo”, zegt Ans, een uurtje later, nadat ze Moeder met het afwassen van de vaat geholpen heeft. „Nu mag ik wel een poosje lezen, hè, Mams? . . . 'k Heb fijn geen huiswerk.”

En als Moeder geen „nee” zegt, laat Ans zich behagelijk in het lage stoeltje, dat bij de haard staat, glijden.

Hè, wat is het hièr toch heerlijk!

De wind giert om het huis. . . . , hoor maar eens: 't stormt geweldig. Maar hier binnenshuis, gevoel je je zo heerlijk veilig. Al wil ze wel eens even „uitdollen”, zoals daarstraks, Ans vindt zo'n rustig poosje toch ook zo fijn! Als Joke over een uurtje wakker is, zal Ans eens met haar naar de stal gaan; dat vindt die kleine dreumes toch altijd zo leuk. . . . en dan zullen ze ook nog even samen bouwen en. . . . stoeien.

Maar nu wil ze eerst nog eens wat rustig lezen in dat mooie boek: „Mensen met wilskracht”.

Ans heeft er al enkele hoofdstukken uit gelezen. Ja, zulke boeken leest ze wel graag. In dit boek wordt verteld van mensen, die veel gepresteerd hebben en die zich inspanden om iets te bereiken in 't leven.

Eerst heeft ze het hoofdstuk over „Antonie van Leeuwenhoek” gelezen en nu begint ze aan de levensgeschiedenis van Herman Boerhave, die geneesheer en predikant wilde worden „verzorger van lichaam en ziel”, zoals Boerhave van zich zelf zei.

Ze leest aandachtig en is zelfs Kea, die naast haar stoel ligt, helemaal vergeten. Ze heeft er geen erg in, dat hij zo nu en dan vragend zijn kop oplicht.

Heeft Ans nu geen enkel woord voor hem?

Ze bemerkt niet, dat Vader en de knecht binnenkomen om thee te drinken. Ze hoort niet, dat de knecht zegt: „'t Is bar weer, baas. . . . , door de radio is vanmiddag gewaarschuwd voor harde Noord-Westerstorm en gevaarlijk hoog water. Ja, de huizen buitendijks langs de rivieren mogen er wel op bedacht zijn. Met hoog water krijgen die al gauw water in de kelders

of de onderhuizen, maar hier achter de hoge zeedijk heb je daar gelukkig geen last van...."

„Hè", zegt Ans, terwijl ze het boek dichtslaat, als ze het hoofdstuk over Boerhave gelezen heeft, „dat was me toch een flinke man... Echt iemand met wilskracht... Zo ben ik toch nog niet."

„Hoè ben je nog niet?" vraagt moeder, die juist met de thee binnenkomt en Ans' laatste woorden heeft opgevangen.

„O... , niets hoor", lacht Ans, terwijl ze het boek op tafel legt. „Zal ik theeschenken, Moe?"

„Ja, dat is goed. Ik wil wel eens graag door m'n grote dochter bediend worden. Dat gebeurt niet elke dag, hè?"

Als Ans naar het dressoir loopt om thee te schenken, ziet Moe het boek liggen, ze leest de titel en begrijpt nu opeens Ans' woorden: „Zo ben ik toch nog maar niet."

En Ans hoort Moeder, terwijl ze de thee inschenkt, zachtjes zeggen: „Dat is zelfkennis."

Maar ze ziet niet, dat Moeder terwijl naar het boek wijst en

eens naar Vader knipoogt, die alles gehoord heeft.... en ze ziet ook niet, dat Vader begrijpend lacht.

Ans geniet intens van deze heerlijke Zaterdagmiddag. Je kunt toch maar nergens beter zijn dan thuis. Dat bemerk je pas goed, als je elke week ruim vijf dagen van huis bent.... Nu ja, ze heeft heus in de week geen heimwee, want anders zou ze ook niet zo naar de Paasvacantie verlangen. Telkens moet ze aan die Paasvacantie denken.... Heerlijk bij Tante Jo in Den Haag. Alleen al een tramrit dwars door zo'n grote stad met die prachtige, grote winkels en die mooie étalages is een genot op zich zelf!

„Hè, hoeveel dagen duurt het eigenlijk nog, Mams?”

„Wät?” vraagt Moeder verwonderd.

„Wel...., de Paasvacantie natuurlijk!”

Dat Moeder dit niet dadelijk begrijpt!

„Dan ga ik toch naar tante Jo?!... Dat weet U toch ook wel!”

„Maar, kind”, zegt Moeder, „dat duurt nog zó lang.... nog zóveel dagen voor jij naar tante Jo gaat. En bovendien, je weet, dat er nog „een maar” aan is verbonden, hoor, Ansje! Vergeet dat niet!”

Onderwijl steekt Moeder lachend haar vinger op, terwijl ze de kamer uitgaat.

Nee, dat vergeet Ans heus niet.... maar ze weet ook, dat wanneer ze wil en dóórzet, ze met een behoorlijk rapport voor de dag kan komen. Nu ja.... al die geleerdheid komt haar niet aanvliegen, maar als ze aanpakt, gaat het meestal toch wel goed.. En ze zal wel doorzetten ook.... Ze zal nu ook eens tonen, dat ze wel wilskracht heeft, als het er op aankomt, „Strandezeltje mag die heerlijke beloning niet ontsnappen”, lacht ze hardop, terwijl ze opstaat en naar de kalender loopt. „Eens even kijken hoe lang de weg nog is.... hoeveel dagen nog voor ik het koolstronkje te pakken heb.”

Dan neemt Ans de kalender van de muur en diept uit haar tas een velletje papier en een potlood op.

Vandaag 31 Januari.... verjaardag van prinses Beatrix.... Morgen dus 1 Februari.... Februari heeft maar acht en twintig dagen.... In een wip heeft ze een rij cijfers op het papier, van één tot acht en twintig. Dan komt Maart...., dus nog één en dertig er bij.. Zo, dat worden er al negen en vijftig.... Met de Paasdagen is ze thuis.... Pasen valt op 5 April. Dus 7 April brengen Vader en Moeder haar weg.

Met die zes dagen in April er bij wordt het dus vijf dagen.

Ans kijkt eens naar die 65.

„O, wat een tijd nog”, zucht ze.

Dan schrijft ze in grote letters onder de getallenreeks:

„Nog vijf en zestig dagen, dan ga ik naar tante Jo.”

„Weet je wat?” denkt ze dan. „Ik bewaar dat vel papier en dan schrap ik iedere dag een cijfer weg. Morgen die nare 65.....

Overmorgen 64 en zo iedere dag het hoogste cijfer van de rij.

Dan zie je zo langzamerhand je uitstapje dichterbij komen.

Hè. . ja, dat is leuk!”

Moeder komt binnen.

„Zeg, Ans..... 'k Hoor Joke!.... Wil jij haar even halen boven?”

„O ja, leuk, Moel”

Moeder ziet gelijk het grote vel papier op tafel liggen.

„Wat betekenen die....” Maar Moeder breekt haar vraag af, want het antwoord staat er immers duidelijk onder te lezen?!

„Maar Ans....” vraagt Moeder verbaasd en toch ook een beetje lachend: „Ben jij nu m'n gróte dochter?!”

En Ans hoort wel, hoe Moeder de klemtoon extra op dat woord „grote” legt.

„Hè toe, Mams”, zegt ze een beetje verlegen. „Dat mág toch wel?! Vindt U dat nu heus zó erg?”

Maar toch maakt ze, dat ze één, twee, drie de kamer uitkomt.

Ja, ze schaamt zich toch werkelijk een beetje. Zou Moeder haar nu kinderachtig vinden?

Als Ans weg is, staat Moeder 'n ogenblik met het papier in haar handen.

„Zo'n Ans toch....”, zegt ze in zich zelf, „m'n grote dochter en `toch.... soms ook nog weer 'n kind....”

Maar wanneer even later Ans met Joke op haar rug de kamer binnenkomt, en Ans als een paard om de tafel draaft, is ze voor Moeder misschien nog wel „'t kind”, maar voor Joke in ieder geval „de grote zus”, die zo fijn met haar sjouwen en spelen kan, maar die ook als een moedertje voor haar zorgen wil.

En dat laatste weet ook Moeder maar al te goed!

HOOFDSTUK II

Zzzjt Zzzjt.... Om de Wilgenhoeve giert de wind. De takken van de bomen zwiepen heen en weer.... buigen soms diep door.... Kreunen.... kraken zelfs!

„De wind doet boos!” zegt Joke, als haar grote zus een lekker holletje maakt onder de wollen dekens...., een holletje, waar Joke precies in past.

Joke heeft op haar knietjes liggend haar avondgebed gedaan, nu kruipt ze heerlijk weg in wat Ans „Dekendorp” noemt.

„Ziezo”, zegt Ans, „nu woon jij in de Lakenstraat van Dekendorp.... en nu zingen we samen nog een versje en dan ga jij lekker slapen, hè?”

Over de wind praat Ans niet. Ze weet wel, dat Joke daar een beetje bang voor is en daarom doet ze nu maar net, of ze de wind niet hoort.

Samen zingen ze: „Klokje klinkt....”.

Maar de stormwind, die om het dak loeit, overstemt het zwakke geluid van hun meisjesstemmen.

„De wind doet boos”, zegt Joke weer, „Assj.... Assj.... Hoor je wel, Ans?.... Maar de wind is toch niet boos op Joke, hè Ansie?”

„Nee hoor! Op Joke is de wind niet boos. De wind gaat voor Joke zingen... De wind zingt jou in slaap.... Kruip er maar diep onder.”

Maar als Ans van Joke niet meer ziet dan een paar blonde krullen op het witte kussen, hoort ze toch nog de onrustige vraag: „Is de wind sterk, Ans?.... Kan die ons huis wegduwen?”

„Maar, mallert!” lacht Ans. „Nee, hoor, dat kan de wind niet. Ons huis is sterk.... héél sterk!.... Ga jij nu maar lekker slapen, hoor! Dààg! Goede reis naar Dromenland!.... Ik kom weer gauw boven, hoor! En dan gaan we sámen slapen, hè? Dan vaar ik straks met jou mee in ons bootje.”

„Dag, Ansje!” klinkt het nu zacht van onder de dekens.

„Dag, Joke.”

Moeder brengt Janneman naar boven.

Janneman slaapt in de kamer naast die van Ans en Joke.

Als Moeder weer beneden is, zegt ze: „O, wat giert de wind nu toch onheilspellend. 't Is boven zo erg! 'k Geloof, dat Janneman er bang van is.”

„Ja”, zegt Vader, „het is ook noodweer!”

Vader weet er alles van. Zo-even heeft hij met de knecht de luiken voor de ramen stevig vastgebonden. Wat rammelden die luiken. 't Was net, alsof de wind ze er persé wilde af-rukken....

„Wat is het toch heerlijk”, zegt Moeder, „wanneer je, zoals wij, bij de warme haard kunt blijven. Arme mensen, die er nù met dit weer op uit moeten.”

Dat vindt Ans ook en ze gaat op het lage haardbankje gezellig dicht bij Moeder zitten.

Ze wil weer verder gaan met lezen in dat mooie boek....

Maar dan flitst het haar opeens door de gedachten: „O, die arme vluchtelingen daarginds.... Zou het daar, ver weg, nu ook zo stormen?”

't Is stil in de kamer.... Vader en Moeder lezen.... Je hoort nu alleen maar het loeien van de wind.... Of.... hoort ze toch ook nog een ander geluid?

Ze bemerkt, dat Moeder opkijkt van haar krant. „Wat hoor ik toch?” vraagt Moeder. „Huilt er iemand boven?”

„Ja...., 'k hoor ook iemand”, zegt Ans.

Moeder is al bij de kamerdeur.

Een paar minuten later komt ze terug.

„Ik begrijp er niets van”, zegt ze, „die Janneman is anders zo flink, hij slaapt altijd overal doorheen, maar nu ligt hij nog wakker.... Hij is vanavond zo bang.”

„Nou”, lacht Ans, „ik vind het wel eens fijn, als je zo veilig in je warme bed ligt, en je hoort de wind gieren.... Dan waardeer je pas goed je warme plekje.”

Maar Janneman schijnt dat anders te bekijken, want even daarna horen ze weer zijn benauwde huilstemmetje.

„Ans, ga jij nu vanavond ook maar bijtijds naar boven”, zegt Moeder. „Het is een prettig idee voor Jan, als jij zo dicht bij hem bent.... Als hij even op de muur tikt, kan je hem horen.” Ans heeft daar eerst niet veel oren naar.

Hè, nu is 't juist zo fijn, dat zij wat langer mag opblijven, omdat het Zaterdag is, en door Janneman, die bang is voor een beetje wind, kan ze nu zo vroeg naar bed!

Maar als Moeder er nog eens de nadruk op legt, dat ze dit als grote zus toch moet doen, aarzelt ze niet langer.

Als ze eenmaal boven is, kan ze Janneman toch wel wat beter begrijpen!

O, wat buldert die wind! . . . Hier boven hoor je dat nog veel beter dan beneden. 't Lijkt soms wel of die wilde wind het hele dak van hun huis zal aflichten. . . . Dat kan natuurlijk niet, probeert ze zich zelf gerust te stellen. Toch zal ze maar gauw onder de wol kruipen, dan hoor je dat geraas en gehuil van de wind niet zo.

Deze avond bidt Ans vóór ze slapen gaat ook voor de vluchtelingen, aan wie ze telkens denken moet. . . . gróte mensen en ook kinderen zoals zij, die niet in een veilig huis wonen, maar zwerven moeten langs gevaarlijke wegen.

Als ze gebeden heeft, gaat ze nog even naar het kamertje van Janneman.

Dat doet ze anders nooit. Jan is nog wakker. Met grote angst-ogen ziet hij z'n grote zus aan. Ans strijkt hem over zijn krullebol en zegt hartelijk: „Dag, beste Janneman. Ga nu maar gauw slapen, hoor! Doen wie het eerste van ons beidjes slaapt?”

Dan slaat ze de deken om z'n hoofdkussen heen, net als bij Joke. Maar vóór dat ze het licht heeft uitgedraaid, roept Janneman: „Ans, laat nu dat lampje branden, want ik ben echt een beetje bang. . . . Het waait toch zó!”

„Kom, jô”, zegt Ans, „jij bent toch groot. . . . En ons huis kan toch niet omwaaien. . . . Ik draai het licht toch maar uit, hoor. Kom, doe nu maar gauw je ogen stijf dicht. Ik ga ook slapen! Dàág!”

Even later wipt ze vlug in haar eigen bed. Gelukkig, Janneman hoort ze niet meer. Dan rolt ze zich om en om in haar dekens . . . totdat die dekens één wolbaaltje vormen, waarin ze precies past. . . . Dáár heeft ze zo'n slag van!

„Fijn, hoor!” zegt ze tot zichzelf. . . . Dan gaat ze liggen soezen. . . . Vaag gaan de gebeurtenissen van deze dag nog eens door haar gedachten. . . . Pluumpje voor de klas. . . . , het boekje. . . . , de verslagen Lenie. . . . , 't strandzeltje.

Ans valt in slaap.

HOOFDSTUK III

Waf! woeff... waf... woef, woef!!

Wat is dat?

Ans zit rechtop in bed, wrijft met de handen in haar ogen. Eh... Wat is er toch? 't Is toch nacht en donker... Droomt ze?... Maar tegelijk voelt ze een natte lik in haar gezicht.

Bah....! Wat is dat? Maar dan dringt het tot Ans door: 't is Kea!

„Kea, wat doe jij hier? Gauw weg met je poten! Zo maar op de mooie dekens!”

Maar Kea gaat niet weg. Waf... woef! Waf... woef!

O, kon Kea maar praten, dan zou hij zeggen: „Word toch goed wakker! Kom toch uit bed! Moet je nu nog slapen?!” Ans geeft Kea een duw.

„Vort”, zegt ze.

Maar wat is dat? De deken is nat en vuil. „Kea, wat zijn je poten nat en smerig!”

Kea holt al weg. Ans is nu tenminste wakker. Nu gaat hij Jan wekken... Janneman, die nog slaapt.

Ans springt uit bed. Ze voelt zich zo vreemd, zo draaierig..

En wat is er toch aan de hand? Ze begrijpt er niets van.

Beneden hoort ze nu ook stemmengerucht. Vader en moeder zijn blijkbaar ook wakker. Ze hoort lopen. Ze grijpt met haar linkerhand de leuning van haar ledikant, tast met haar rechterhand naar de muur. Gauw licht maken! Daar moet het

knopje zijn. Ja hoor, daar is het: „Knip”, zegt de schakelaar. Maar wat is dat? Geen licht! Ze draait nog eens... en nog eens... Maar 't blijft donker.

Waf... woef. Waf.... woef! Woef!

Hoor Kea nu toch eens bij Jan te keer gaan.

Die wordt natuurlijk klaar wakker.

Daar heb je het al — klagend begint hij te roepen: „Móéder vader!”

Wat mankeert Kea toch? Die hond zet het hele huis op stellen! Zou hij dat beneden ook al hebben gedaan, dat Vader en moeder wakker zijn?

Alleen Joke schijnt nog te slapen.

Wel draait ze zich om en om in haar ledikantje, ze kreunt ook wat, maar klaar wakker is ze in ieder geval niet.

Dan hoort Ans de trapdeur opengaan... en een ogenblik later komt moeder met een brandende kaars in de hand binnen.

„Ben je wakker, Ans?” vraagt Moeder op kalme, maar toch ietwat vreemde toon.

„Hier is licht en jij moet flink zijn, daar reken ik op!”

„Maar wat is er dan?” vraagt Ans onrustig.

„Moeder! Moeder!” roept Janneman.

Roetsj... Kea rent blaffend de trap af. 't Lijkt wel of die denkt: „Ziezo, ik heb m'n plicht gedaan. Ik heb de hele familie wakker gemaakt.”

Onderwijl vertelt Moeder in een paar korte zinnen, wat er eigenlijk aan de hand is.

„Ans, er schijnt een dijk doorgebroken te wezen. 't Water staat in de polder, maar nog niet op ons hele erf... De boerderij staat nog al hoog. Kea heeft gewaarschuwd. Hij sprong zo lang tegen de luiken op, tot we wakker werden. Vader dacht eerst aan onraad.”

Dan geeft Moeder Ans een paar korte raadgevingen: „Jan komt hier bij jou... Let goed op hem en op Joke. Ze mogen beslist niet naar beneden komen. Jij blijft bij hen.... Vader is met de knecht in de stal bij de dieren. Ik ga beneden vlug wat halen. Jij kunt hier, boven aan de trap, wel een en ander aanpakken.”

„Komt het water dan ook in huis?” vraagt Ans nu toch angstig.

„Dat weet ik niet. We moeten maatregelen nemen.” Dan legt Moeder, die heel snel gesproken heeft en blijkbaar grote haast heeft, toch even haar hand op Ans' hoofd.

„Ans", zegt ze — en 't is net, alsof Moeder's stem nu even vreemd trilt, „denk er om: jij bent m'n grote...."

„Dochter", vult Ans zelf aan.

„Juist", zegt Moeder „en daarom reken ik op je! Flink zijn, hoor.... Dat is nodig, ook met het oog op Joke en Janne-man. En nu vlug aan de gang".

Bij die laatste woorden is Moeder de kamer al uit.

Ans hoort Moeder tegen Jan zeggen: „Kom — jij vlug in Ans' bed. Dat vind ik beter. Bij Ans is ook licht."

Een ogenblik later is Moeder weer beneden.

't Gaat alles zo vlug.

„Zo snel als de wind", denkt Ans onwillekeurig. O, hoor maar eens, hoe die weer aanwakkert. Ja, even leek het wat stiller, juist toen Moeder boven was.... Maar nu! 't Hele huis dreunt, schijnt te beven op de fundamenten.

Onwillekeurig kijkt Ans weer naar het dak. Zou dit nu werkelijk losgerukt kunnen worden door de wind? Ans wordt echt angstig.

Maar dan is daar beneden aan de trapdeur weer Moeders stem, die boven het loeien van de orkaan daar buiten, uitklinkt „Ans!"

O ja, dat is waar ook! Ze moet helpen. Ze moet Moeders grote dochter zijn.

„Stil jij maar, hoor!" zegt ze tegen Jan en tegelijk is ze al bij de trap.

Moeder duwt haar een paar wollen dekens in de hand. Ans gooit die snel op haar bed.... Kussens volgen.... een stoel.... weer een stoel.

Dan bemerkt ze opeens, dat Jan achter haar staat. „Wat is er dan toch? Waarom doe je dat?" vraagt hij met een huilstemmetje.

„Vlug jij onder de wol", zegt Ans en terwijl ze met een stoel in de handen Jan zachtjes voor haar uit duwt, laat ze er op volgen: „Er is wat water in de polder gelopen, Jan.... Kan misschien in huis komen. Maar niet boven, hoor! Je hoeft niet bang te zijn. We brengen nu alleen maar wat boven".

„Dan help ik ook", zegt Jan opeens dapper. „Ik ben een jongen en jij maar een meisje!" En kordaat neemt nu de kleine rakker Ans de stoel uit haar handen en brengt die naar een hoek van de kamer.

Ans moet nu toch even lachen. Ze doet Jan vlug een jasje aan en denkt: „Vooruit maar! Beter zó, dan dat hij huilt."

„Ja Moeder ik kom...." Moeders stem klinkt wat ongedul-

dig. „Ans, waar blijf je? Vlugh! Er valt geen tijd te verliezen.”
Ja, Moeder geeft maar aan. Van alles krijgt Ans in handen.
Een stuk kaas.... een paar kopjes.... brood, een ketel en
een theepot....

Waar Moeder allemaal niet aan denkt!

Dan, plots, klinkt Vaders stem geruststellend: „'t Zal wel
meevallen verder. 'k Ben wezen kijken achter het erf. 't Lijkt
me toe, dat het water zelfs wat zakt”.

„Gelukkig”, zegt Moeder, maar toch blijft ze doorgaan, ter-
wijl Vader weer naar buiten gaat, Ans van alles en nog wat
aan te reiken.

En Ans pakt maar aan, hoewel ze zich telkens afvraagt: „Is
dat nu werkelijk wel allemaal nodig?”

Na een poosje hoort ze, hoe Vader bij de buitendeur met een
vreemde, hese stem roept: „'t Is mis!.... Daar komt het wa-
ter! De dieren moeten los!”

Dan rent Vader weer naar buiten, naar de stal....

Op dat moment is Moeder juist in de keuken.

Ze komt nog vlugh aandragen met een petroleumstel.

„Heel voorzichtig hoor, Ans! 'k Zal de pan soep nog halen.
Pak dit stel maar gauw hiër aan....”

Ans is al onder aan de trap, draagt heel voorzichtig het pe-
troleumstel naar boven. Neen, dit geeft ze Jan boven niet in
handen, stel je voor!

Moeder is wéér terug naar de keuken.

Wacht, Ans zal haar nu ook tegemoet gaan tot onder aan de
trap.

Ze is al op de vierde of vijfde tree van boven, dan opeens..
Bömm! Met een geweldige slag slaat de trapdeur toe. De
brandende kaars, die ze aan de ingang van haar kamertje
heeft gezet, waait achter haar uit.

Wie gooit die deur nu zo hard dicht?

Ans loopt naar beneden en wil de deur opendoen.

Ze hoort Jan achter zich aan komen.

„Jan”, zegt ze gebiedend, „blijf boven!”

Ze draait de knop van de trapdeur om en wil de deur open-
duwen. Maar wat is dat....?

Ze duwt uit alle macht, maar er is geen beweging in de deur
te krijgen!

Dan hoort ze een vreemd geluid in de gang.

Plots dringt het tot haar door: dat is het water! Ze hoort de
golven klotsen in de gang.

Ze schrikt hevigh en laat de deurknop los.

„Moeder!” roept ze, „Moeder dan toch!”....

„Ja, daar ben ik al”, roept Moeder, maar wat is er nu een vreemde klank in haar stem.

Ze hoort dat Moeder de deurknop omdraait, maar de deur gaat niet open! Ans probeert nu ook weer om de deur open te krijgen.

„Ans, dúw dan toch!” roept Moeder.

„Dat doe ik, Moeder!” roept Ans. „Ik kàn echt niet harder!” Ineens weet Ans: het water heeft de deur dichtgeslagen! O, wat is dat vreselijk! Nu staat Moeder beneden in het water en zij aan de andere kant van de deur wat hoger en ze kunnen samen die akelige deur niet open krijgen. Vader is met de knecht in de stal. Daar is nu natuurlijk ook het water. Hoort ze daar niet de angstig loeiende koeien?.... Of is dat alleen maar de wind, die het water hun huis binnenjaagt? Hoor Kea ook eens wild blaffen!

Maar dan opeens hoort ze bóven dit alles uit een angstige stem: „O, we verdrinken!” 't Is.... Moeders stem!

Dan grijpt Ans nog eenmaal de knop met beide handen, zet de tanden op elkaar.... De deur moèt open.... de deur zàl open.

Even lijkt er beweging in de deur te komen.

Ans voelt hoe er water binnendringt tussen de kieren....

Maar een ogenblik later wordt de deur door 't water weer dicht gedrukt.

Ans valt op een tree neer. Zij kan niets doen. Ze voelt dat tegenover deze kracht haar zwakke handen machteloos zijn. Maar nu hoort ze weer Moeder, wat minder angstig dan zo-even, maar toch o zo dringend vragend: „Ans, kàn je niet meer, kind?”

En dan hoort ze ook, hoe Moeder om Vader roept.

Ans voelt zich machteloos. Ze is niet in staat om te helpen..

O, wat is dat èrg!

Maar dan is het alsof een stem zegt: „Maar Gòd is machtig”.

„Ja, dat is waar!” denkt ze.

„O, Heere, help Gij ons dan toch!”

Plots krijgt ze de ingeving om het eens met haar voeten te proberen.

Wonderlijk, 't is alsof iemand haar opeens die raad geeft.

Ze gaat op de trap zitten, zet haar beide voeten schrap tegen de deur en duwt.... en dúwt.

Al gaat de deur nog niet dadelijk open, ze merkt toch wel, dat ze zo meer kracht heeft dan met haar handen.

Ze krijgt weer moed.

„Trekt u ook, Moeder? Nog éven, Moeder!”

En ze grijpt met haar rechterhand de trapleuning.... met de linkerelleboog steunt ze tegen de richel, die langs de muur van de trap loopt. En wéér duwt ze uit alle macht.... Ja, ze zàll.... Ze is toch „Moeders grote dochter”?!

Dan.... als al haar spieren tot het uiterste gespannen zijn, bemerkt ze, dat het gelukt. Er komt beweging in de deur!....

De deur gaat een eindje open. Maar tegelijk voelt ze water over haar benen spatten. Dat koude water trekt op.... O, maar dat hindert niet. Ze moet helpen! Die nare deur moet nog verder open! Nu bemerkt ze, dat er aan de andere kant ook getrokken wordt. Want plots gaat de deur verder open.. Ze glijdt onderuit. Wild stuwt het water nu de trap op....

Ze voelt het over zich heen slaan.... Ze hoort nu ook Vaders zware stem.... Iemand stoot tegen haar voeten.... Dan zakt ze weg in het water.... O, wat gaat er nù gebeuren?.... Slaapt ze nu in?.... Droomt ze?....

Opeens een ruk! Nee, ze is nu toch helder wakker.... Het dringt tot haar door: iemand heeft haar bij de kraag gepakt. Enige oogenblikken later staat ze boven aan de trap.

„Gaaf het?” hijgt Vader.

Dan voelt ze, hoe Kea luid blaffend tegen haar opspringt en hoe Moeders handen haar betasten.

„O, kind, je bent druipnat.... je kleren, je haar, alles.”

„Heb je water binnen gekregen?” vraagt een andere stem.

O, dat is Piet, de knecht! Die is dus ook boven.

„Water binnen gekregen?.... O, ik weet het niet, maar 't was zo.... zo raar.... ik dacht.... ik....”

En dan begint Moeders „grote” dochter opeens hevig te huilen.

„De spanning is te groot geweest”, hoort ze iemand zeggen.

Dan voelt ze een kus op haar natte voorhoofd en vlak bij haar oor fluistert Janneman: „Nu jij niet huilen, ik ben ook flink, kijk maar.”

Ha, daar is licht! Vader heeft z'n zaklantaarn gevonden. Hij laat het licht even over haar heen glijden.

„Naar de slaapkamer, beste meid”, zegt hij dan vriendelijk en hij duwt Ans zachtjes voor zich uit.

„Ja, en gauw droge kleren aan”, zegt Moeder. „Maar wacht eens, eerst moet ik een kaars hebben.”

't Is wel even zoeken tussen al de doosjes, kleren en keu-

kengerei, dat Ans daarstraks maar zo vlug mogelijk neergezet heeft. . . . alles ligt en staat zo door elkaar. . . . Maar een paar minuten later flakkert er toch weer een kaarsvlammetje op een nachtkastje.

O, wat een weelde is dat nu, vindt Ans, die weer vlug haar tranen gedroogd heeft en alleen nog hevig klappertandt.

„We zullen jou eens gauw warm zien te krijgen”, zegt Moeder, terwijl ze Ans droge kleren geeft.

Even is het stil. . . . maar dan hoort Ans, hoe Moeders stem vreemd trilt, wanneer ze opmerkt: „Ans, wat ben jij dapper en sterk geweest. Echt flink, hoor. . . . !”

En dan neemt Moeder Ans' hoofd in haar handen en geeft haar een kus.

Even later ligt Ans heerlijk in de dekens gerold op een fijn, warm plekje.

Moeder heeft Joke, die het laatste uur rustig geslapen heeft, in haar eigen bedje gelegd.

Jan is ook weer in z'n bed gestapt.

„De kinderen moeten nu slapen”, heeft Vader gezegd, „anders worden ze ziek. Vooral onze Ans, die zo nat geweest is, moet maar goed onder de dekens blijven.

Dan gaan ook Moeder, Vader en de knecht droge kleren aantrekken.

Ans neemt zich voor om wakker te blijven.

Ze heeft gehoord hoe Vader Kea heeft geprezen, omdat hij zo'n trouwe waakhond geweest is.

En zou zij nu gaan slapen, terwijl daar buiten de stormwind nog zo hevig loeit en het water beneden in huis staat?

Maar Ans' ogen worden zo zwaar. . . . en nu ze warm wordt, voelt ze zich ook zo moel!

Haar ogen gaan vanzelf dicht.

Ans slaapt in. . . .

Maar rustig slaapt ze niet.

Ze woelt en draait zich telkens onrustig om.

Moeder hoort haar roepen: „Help dan toch! . . . O, help dan toch! . . . Daar komt het water!”

Dan gaat Moeder naar Ans' kamertje.

Ze bemerkt dat Ans' dekens nu grotendeels naast haar bed liggen.

Ze dekt Ans toe en schudt haar hoofd.

„Die Ans toch”, denkt ze. „Zij was toch zo flink”.

Moeder gaat weer terug. Maar opeens vliegt Ans weer over-

eind. „Ja, ik zal duwen", roept ze heel hard, „duwen! Maar o, het gaat niet!"

Ze trapt met haar benen, balt haar handen tot vuisten.... Moeder, die al weer naast haar staat, ziet de zweetdruppels op haar voorhoofd.

„Zou ze koorts hebben?" vraagt ze zich ongerust af. Als het maar niet te veel voor haar geweest is: dat koude water en die inspanning."

Ze legt haar hand op Ans' voorhoofd en blijft nog een poosje bij haar.

Ans wordt nu gelukkig wat kalmer.

Vader komt ook even kijken.

„'t Is geen wonder", zegt hij, „dat ze wat van streek is. Gelukkig maar, dat ze zo flink geduwd heeft daarstraks, anders...."

„Ja, ze heeft nu toch wel getoond, dat ze wilskracht heeft", merkt Moeder op.

„Onze grôte dochter...." voegt ze er zacht aan toe. „God heeft haar de kracht gegeven, om zo dapper te zijn."

Ans slaapt nu rustig verder.

Moeder blijft nog een poos bij haar zitten, haar handen gevouwen in stil gebed. Ze heeft niet eens gehoord, dat Vader is weggegaan, weet ook niet, hoe de knecht onrustig uit het

zijraam glurend, zich afvraagt of de Wilgenhoeve het wel houden zal.

Ja, die vraag houdt ook weldra Vader bezig.

Het maanlicht, dat een ogenblik door de woest voortjagende wolken heenbreekt, valt nu juist op de schuur.

Nauwelijks staat Vader naast de knecht voor het raam of ze zien beiden hoe de stal door de wilde golven grotendeels wordt weggeslagen. O, wat een kracht heeft dat wilde water toch. . . . ! Onwillekeurig heeft de knecht Vader bij de arm gegrepen.

„De koeien”, zeggen beiden tegelijk.

Ja, niet alle koeien hebben ze meer los kunnen snijden en de dijk opjagen.

Zouden die arme beesten nu moeten verdrinken?

Maar erger dan de vrees voor zijn dieren is voor boer Riemsbeek nog de zorg voor zijn gezin.

Hoe zal het nog met hen allen aflopen. . . . ?

Dan vouwt ook hij de handen en zoekt kracht en steun in het gebed.

HOOFDSTUK IV.

De andere morgen wordt Ans al bijtijds wakker.
Ze wrijft de ogen uit en houdt dan haar hoofd tussen de handen.

Wat een vreemd, zwaar gevoel heeft ze in haar hoofd.
Ze heeft zeker erg vast geslapen . . . en ja, dat is waar ook . . .
ze herinnert zich nu, dat ze zo naar gedroomd heeft van
water . . . en van een deur, die zij maar niet open kon krij-
gen . . . Hoe was dat ook weer precies?

Ans gaat rechtop in bed zitten.

Ze kijkt eens goed rond.

Wat een rommel is het in haar kamer.

Hoe komt dat nu? . . . Dan opeens weet ze het. Het is maar
niet alleen een droom geweest! 't Is alles werkelijkheid . . .
dat water . . . die dichte deur . . . Hoor nog maar eens, hoe
daar buiten de wind fluit en giert.

En wat is dat daar beneden voor een vreemd geluid? Net
alsof er tegen de muren wordt gebonsd . . . Het huis dreunt
er van.

Ans springt uit bed, loopt snel naar het raam.

Daar blijft ze, met de mond wijd open van verbazing, staan.
Eén groot, geweldig watervlak ziet ze rondom het huis. 't Lijkt
de zee wel . . . maar dan niet zoals ze de zee 's zomers meer-
malen gezien heeft. Overal woeste schuimkoppen. Hoge golven
beuken hun huis.

Ze loopt de kamer uit. Ze hoort praten in de kamer naast de
hare.

Daar vindt ze Vader, Moeder, de kinderen en Piet, de knecht.
„O, Moeder! . . . Wat erg . . . wat erg!“ stoot Ans uit en ze
valt Moeder om de hals.

„Ja, Ans“, zegt Vader, „'t is erg, heel erg . . . Maar we zijn
nog allen bij elkaar. Dat is een groot voorrecht. We zijn ge-
lukkig nog bewaard gebleven.“

Dan kijkt Ans door het zijraam en opeens roept ze: „De stall

Waar is de stal gebleven?"

„Verdwenen in de golven", zegt Piet toonloos.

Daar ginds drijft iets donkers . . . Is het een koe?

Ans keert zich om, wil wat vragen, maar ziet dan opeens Jan zitten met de handen onder het hoofd op de rand van z'n bed.

„Jô, Jan", zegt ze, „toe nou. Flink zijn hoor! Vannacht was je nog flinker dan ik. Weet je nog wel?"

„M'n ko . . . konijnen", stottert Jan, die mooie bl . . . blauwe en . . . en die wit . . . witte, die albino."

Dan voelt Ans zich weer opeens de oudste, die troosten moet. Ze slaat haar arm om Jan heen en probeert hem moed in te spreken.

„Jô, Jan . . . wie weet . . . misschien heeft je hok wel op iets . . . iets hoogs gedreven.

Maar ze voelt zelf wel het onmogelijke van haar bewering.

Haar stem klinkt dan ook wel wat onzeker.

Maar dan laat ze er kordaat op volgen: „Je krijgt anderen, hoor Jan. Van mij . . . spaar ik op van m'n zakgeld . . ."

„Als het water weg is", wil ze er bij zeggen, maar ze houdt die laatste woorden in.

Want gelijk denkt ze: „Hoe kàn dat water allemaal weer weg? Hoe komen we nog eens uit die zee vandaan?"

Dan loopt ze weer terug naar het raam.

„Ans, je moet wat eten", hoort ze Moeder zeggen.

„Ja, Moeder, ik kom" . . . Maar ze moet toch nog even, éven kijken naar die vreemde grauwe zee. En dan opeens . . . daar ziet ze het konijnenhok van Jan drijven . . . Het is half schuin-gezakt in het water . . . Het drijft juist tegen een paar zakken stro op. En daar! . . . Nee, maar . . . hoe kàn dat toch? Daar drijft het boekenkastje uit de kamer en ginds Vaders leunstoel! Maar hoe is dat nu mogelijk?

De ramen en de luiken waren toch goed gesloten?!

Ja, maar Ans weet nog niet wat een kracht de golven hebben. Hoe ze de luiken losgeslagen en vernield hebben en hoe de meubels toen naar buiten gedreven zijn. Alleen de grootste meubelstukken zijn nog niet door de raamopeningen weggedreven; die bonzen nog steeds tegen de binnenmuren.

Dat laatste wordt haar pas duidelijk, als ze Piet tegen Vader hoort zeggen:

„Als de binnenmuren het maar houden. Hoor eens baas, hoe ze gerammeid worden door de grote stukken beneden."

't Wordt een vreemde, heel vreemde Zondag.

Soms vraagt Ans zich af, of het pas gisteren geweest is, toen ze zo opgetogen was thuisgekomen met de gedachte: „Ha, een heerlijk weekend thuis!”

Wat lijkt dat alles nu lang geleden en heel ver weg . . . De school . . . die agenda . . . Pluumpje . . .

O, 't is alsof ze in een heel andere wereld terecht is gekomen. Toch is ze niet meer zo bang en onrustig, als een paar uur geleden, al is er in haar toestand inmiddels niets veranderd . . . al is het water even dreigend.

Vader heeft met hen allen gebeden.

Wonderlijk, zo rustig als Vaders stem geklonken heeft.

Hij heeft gevraagd, of de Hemelse Vader hen allen wil bewaren . . . Of Hij hen vooral licht en wijsheid wil schenken.

Ans heeft zelf ook geprobeerd te bidden.

Toen Moeder haar gevraagd heeft: „Ans, heb jij vanmorgen al gebeden?” moest ze beschaamd: „Nee, Moeder”, zeggen.

Stilletjes is ze toen teruggeslopen naar haar eigen kamertje, is daar neergeknield en heeft de eerste regels van haar morgengebed opgezegd.

„Wij danken U, barmhartig God
Beschikker van ons deel en lot
Voor Uwe hoede en trouwe wacht . . .”

Maar toen is ze blijven steken in haar woorden. In haar gedachten had ze die woeste zee rondom het huis weer gezien.

„Trouwe wacht? . . . En dat water dan?”

Ans was geschrokken van haar eigen gedachten.

„Maar we zijn toch bewaard”, had ze tegen zichzelf gezegd.

„En als we echt geloven in de Here Jezus”, had Vader daar straks gezegd, „dan behoeven we nooit bevreesd te zijn.”

Toen Ans zich die woorden herinnerde, had ze weer verder kunnen bidden.

't Was een wonderlijk gebed geworden . . .

Heel anders dan gewoonlijk, wanneer ze soms zo'n haast had en vaak zonder na te denken haar morgengebed op zei.

Ze had ook om kracht gevraagd, om flink te blijven, wat er ook zou gebeuren. En of de Here Jezus ook echt een Herder voor haar wilde wezen.

't Had haar kalm en rustig gemaakt.

Maar ja, 't is toch wel een vreemde Zondag geworden.

Traag kruipen de uren voorbij . . .

„Hoe zal het in 't dorp toch zijn?” denkt Piet opeens hardop.

„O, dat heb ik me al zo dikwijls afgevraagd”, zegt Moeder,

„maar het dorp ligt wel wat hoger, hè Vader?”

Vader trekt een bedenkelijk gezicht.

„Wel wát hoger . . .” zegt hij langzaam. „Maar met zo'n springvloed . . .”

Vader voltooit z'n zin niet.

Allen begrijpen wel, wat Vader denkt.

Behalve Joke, die rustig in een hoekje met haar poppen speelt en kleine Jan, die roept: „Hadden we nu maar een boot, hè Vader? Dan konden we gaan varen naar de kerk. 't Is toch Zondag. . . Er zal toch wel kerk zijn?”

„Ik vrees van niet”, zegt Vader.

Dan gaat hij naar 't kamertje van Jan. Door het enige raam van dit kamertje kan je de boerderij van buurman Koeslag zien.

Ans en Piet lopen onwillekeurig mee.

Ze hebben al meer getracht, daar iets van de burenen te ontdekken.

„Ik geloof, dat ik daar beweging zie. Staat daar niet iemand voor het zolderraam?”

„Ik weet wat”, zegt Moeder, die ook juist is binnengekomen. Ze neemt een laken en gaat er meer naar 't raam. Ze schuift het open en zwaait met die grote witte lap.

De wind dreigt haar het laken uit de hand te rukken, maar Moeder houdt het stevig vast.

Vader helpt haar daarbij en kijk . . . enkele ogenblikken later zien ze bij buurman Koeslag ook iets wits wapperen.

Ze hebben elkaar begrepen!

Ze voelen zich deelgenoten in hetzelfde lot.

Hè, konden ze elkander maar eens aanroepen!

Toch doet dat teken van leven over en weer hen allen echt goed.

In de loop van de dag neemt de windkracht wel enigszins af, ook schijnt het water iets te zakken.

Ans meent dat het eerst gezien te hebben.

„'t Water zakt!” roept ze triomfantelijk.

„Ja”, zegt Vader, „dat heb ik al eerder gedacht . . . maar dat zal komen omdat het nu eb is . . . Bij vloed zal het water heus wel weer rijzen.

Ans hoort wel de zorgelijke klank in Vaders stem.

Maar wanneer Vader na het eten, uit de Bijbel Psalm 93 voorleest, is er, vooral bij het lezen van de woorden:

„Doch de Here in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren”, toch weer een heel andere klank in zijn stem, iets van vertrouwen en moed.

Al kan Ans dat niet zo precies onder woorden brengen, ze voelt het toch wel aan.

Een Zondagsmaal is het vanzelfsprekend niet geworden.

Gelukkig dat Moeder nog brood, melk en kaas heeft aangegeven, toen Ans op de trap stond.

Ook het oliestel is gelukkig nog boven gekomen. Maar de pan soep, die Moeder zelf op het laatst zou boven brengen, is beneden blijven drijven. . . . Moeder heeft immers beide handen nodig gehad om de deur te forceren en ja. . . . toen moest ze de pan wel loslaten.

Moeder is heel zuinig met haar voorraadjje, vooral met het drinken.

De waterleiding is al lang kapot en melk heeft Moeder niet veel. Gelukkig, dat er een flinke voorraad appels op de zolder ligt.

Ans heeft tenminste nog nooit zo veel aan de uitdrukking „een appeltje voor de dorst” moeten denken als vandaag.

Als Janneman na het eten nog om een boterham bedelt, zegt Vader:

„Nee’ Janneman, dat gaat nu niet, we moeten er nog langer mee toe, dan vandaag.”

„Ja, wie weet hoé lang nog”, zucht Moeder.

Janneman hoort dit niet. Maar Ans heeft deze woorden wèl opgevangen.

„Maar ze zullen ons toch wel gauw komen halen vanuit het dorp met een boot”, zegt ze. „Ze weten toch wel, dat we in het water zitten?”

„k Weet het niet”, zegt Piet somber, „er zullen wel meer polders onder water staan. . . . misschien het hele eiland wel. . . t Is een bonk water, hè baas? Dat zeg ik maar.”

Vader geeft hierop geen antwoord. Hij zit blijkbaar diep in gedachten.

Even is het stil.

Dan vraagt kleine Janneman: „Zou de hele wereld nu onder water staan, Moeder?”

„De hele wereld niet”, zegt Moeder. Ze moet nu toch even glimlachen.

Ze neemt Jan op haar rechter knie en vertelt hem het verhaal van de zondvloed en van de regenboog.

Allen luisteren stil mee.

Als het verhaal uit is, zegt Ans opeens: „Ik heb vroeger op school bij meester Trouwman een heel mooi versje geleerd over die regenboog. Wil ik het eens zingen?”

En dan zingt ze met haar heldere stem:

Wie tekent daar zo schoon omhoog?
Die ondervolle kleurenboog
't Is God, die d' aard dit teken schenkt,
Waarbij Hij Zijn verbond gedenkt,
't Verbond, waardoor deez' zondige aard;
Voor nieuwe zondvloed wordt bewaard.
Daarom, als gij die kleurboog ziet,
Vergeet dan Gods belofte niet."

Joke, die onder Moeders verhaal stil dichterbij gekomen is, laat zich nu weer zachtjes van Moeders knie glijden en scharrelt op haar korte, dikke beentjes naar een hoek van de kamer, waar ze met Kea gaat spelen.

Als Ans Kea ziet, denkt ze: „Die is er toch maar gelukkig goed afgekomen . . . Beter dan onze koeien, konijnen en kippen . . . O, als ze weer aan al die arme beesten denkt, komt er weer een brok in haar keel.

Vreemd, toen Moeder vertelde en zij zelf van de regenboog zong, was ze zo rustig, maar nu wordt ze opeens weer angstig. Steekt de wind nu buiten ook weer meer op, of is dat alleen maar verbeelding?

Maar het naaste is nog dat voordurende gebons beneden van de ronddrijvende meubels tegen de muren.

O, hoe lang zal dat nog duren?

Dan horen ze opeens een heel vreemd geluid beneden; niemand kan zeggen wat het eigenlijk is. . . .

Vader neemt nu een gedeelte van het zeil op en kijkt door een opening tussen een paar vloerplanken. Vader zwijgt . . .

Ook Piet kijkt eens door de smalle kier en zegt verbaasd: „Daar drijft het dressoir, baas. Maar hoe kan dat nu? Dat stond toch niet in de kamer hier beneden?”

„Nee, dat stond in de kamer daar naast”, zegt Moeder.

„De binnenmuur schijnt het begeven te hebben”, zegt Vader zacht . . . „dat is zeker het vreemde geluid geweest, dat we zo even hoorden”.

Toch blijkt telkens duidelijk, dat Vader de moed niet verliest. „We kunnen nu zelf op 't ogenblik wel niets doen”, zegt hij, „maar we moeten onze kracht en steun zoeken in 't gebed. God is machtig om ons te helpen. . . .”

Vreemd, als Vader zo spreekt, is het net alsof alle angst verdwijnt.

Dan zingt Ans met Moeder zacht mee:

„Als g' in nood gezeten,
geen uitkomst ziet,
wil dan nooit vergeten,
God verlaat u niet . . .”

Maar als het dan weer een poosje stil is in de kamer, of ze alleen maar de stemmetjes van Joke en Janneman hoort . . . de wind even opsteekt en het doffe dreunen van de rondvarende meubels in de kamers beneden weer zo héél duidelijk hoorbaar is, komt ook de onrust in Ans' hart weer terug.

Dan flitsen weer allerlei angstige gedachten door haar hoofd: „Zullen zij hier ooit vandaan komen? . . . O, als hun huis eens instort, net als de schuur . . . Wat lijken de school, de stad, en de Paasvacantie nu toch ver weg! . . .

Dat ze zich daar allemaal zo druk over gemaakt heeft . . . En wat lijkt dat alles, vooral de geschiedenis met die agenda, nu onbelangrijk.

Ans staat weer op en gaat naar het raam en tuurt in de richting van het dorp. Daar ginds woont tante . . . Zou haar huis óók in het water staan?

O, kwam er nu maar eens een bootje om hen te halen!

Maar je ziet niets dan golven, hoge golven en daartussen enkele daken van boerderijen, als kleine eilandjes temidden van dat wijde, wilde watervlak.

Kea komt naast haar staan.

Hij strijkt met zijn kop langs haar knie. 't Is, alsof hij 't vrouwtje wil troosten.

Of vraagt hij: „Vergeet je me nu helemaal, Ans? Speel je niet eens met me?”

Ja kom, ze moet flink zijn.

En met haar hand om Kea's hals gaat ze naar het hoekje, waar Joke en Janneman zitten.

Ze moeten eens samen spelen.

Ze moet Moeders grote dochter zijn en haar helpen . . . Joke zeurt net om haar blokjes, maar die zijn beneden blijven liggen.

Ans geeft haar wat blaadjes en een potloodje en tekent beesten voor haar.

Dan gaat ook Joke aan het tekenen.

Ze trekt wat onbeholpen strepen en zegt: „Dat zijn golfe . . . Dat is de see.”

Janneman krijgt er nu ook schik in:

„Ja”, zegt hij, terwijl hij een huisje in zijn zee tekent, „en wij wonen middenin de zee, hè. . . . Hier kijk: een huis midden in de zee. . . . En dat is Kea. . . . die neemt ons straks op zijn rug en die brengt ons één voor één naar het dorp.”

Daar moet Joke erg om lachen.

En ook Ans doet haar best om maar blij te kijken.

Langzaamaan wordt het weer donker.

„Steekt U een kaars aan, Moe?” vraagt Jan.

„Nog niet, Jan”, zegt Moeder, „ook met de kaarsen moeten we zuinig zijn.”

Jan begrijpt dat niet, maar Ans wel.

Toch is ze minstens even blij als Jan, wanneer Moeder eindelijk een kaars aansteekt.

Hu, dat donker is toch zo akelig, vooral met al die naargeestige geluiden, zoals die slaande en klappende deuren beneden.

Met het avondeten is moeder nog zuiniger dan met het middageten, dat bemerkt Ans wel.

„Ik heb niet zo'n dorst”, zegt moeder en ze neemt maar een heel, heel klein slokje melk.

Ans heeft wel dorst, ondanks de vele appels, die ze gegeten heeft, maar nu ze ziet, hoe vader en moeder al het drinken zoveel mogelijk uitsparen voor de kinderen, wil ze ook zelf haast niet drinken, al kan ze haar boterham bijna niet door de keel krijgen.

„Jullie moeten maar bijtijds naar bed”, zegt Vader, als hij gedankt heeft en andermaal God gesmeekt heeft om uitkomst.

Ans, die anders nog al eens tegenstribbelt en nooit gelijk met de kleintjes naar bed wil, neemt, als ze welterusten gezegd heeft, Janneman aan de hand en slaat haar arm om Joke.

Ze voelt zich meer dan ooit te voren de grote zus, vooral van Joke, die lieve, kleine schat, die eerst wel bang was van de vreemde geluiden beneden en rondom het huis, maar er nu al aardig aan gewend schijnt te raken.

Kea loopt achter het drietal aan. Hij kijkt naar Moeder, alsof hij wil zeggen: „Ik zal trouw de wacht bij hen houden, hoor!”

„Ansie”, klinkt Joke's stemmetje, als ze nog maar even onder de wol ligt en Ans haar kleertjes opvouwt, „Ansie gaan

we weer varen naar Dromenland, net als verleden jaar?"
Ans moet even glimlachen... Die Joke toch... Alles, wat voorbij is, ook al is het pas geleden gebeurd, noemt ze „verleden jaar”.

„Ja Ansie, doe je het?” vraagt Joke weer, „zo met die deken om me heen... Ons bootje, hè?”

„Ja hoor!” zegt Ans en ze slaat de deken om Joke heen, terwijl ze nu zelf ook in bed stapt.

Ziezo, nu liggen ze dicht en stevig tegen elkander...., zo veilig weer.... Zo veilig weer?

Ans schrikt van haar eigen gedachten.

Maar hoor dan de regen en de hagel eens striemen en kletteren tegen de ruiten en al die andere nare geluiden, die maar steeds, steeds voortduren...

Dan moet ze echter opeens denken aan de storm op zee.

Hoe was dat ook weer?

O ja, de discipelen waren op zee, ook midden in de storm. Jezus sliep en de discipelen dachten, dat de Heiland van niets afwist... van de storm niet, van het gevaar, waarin ze verkeerden, niet...

Zou Hij nu ook slapen?

Nee, dat moet ze niet denken.

Jezus weet alles. Hij kan hen ook nu helpen, net als toen de discipelen.

Als Moeder een kwartiertje later nog eens naar haar drietal komt kijken, liggen ze alle drie heerlijk te slapen.

„Onbewust van het gevaar”, fluistert Moeder, terwijl zij stil de handen vouwt.

Vader, Moeder en Piet slapen die nacht in het geheel niet. Op aanraden van Vader, die zelf van geen slapen wil weten, zijn Moeder en Piet wel even gaan rusten. Maar hun bezorgdheid is ook zo groot, dat ze de gehele nacht wakker blijven. Doch van al die bezorgdheid weten Ans, Janneman en Joke niets af. In hun Dromenland is deze nacht gelukkig nergens een dreigende, wilde watermassa.

HOOFDSTUK V.

„Laat die bromvlieg nu eens weggaan!“, roept Joke, wanneer ze de andere morgen wakker wordt.

Een brede bundel zonnelicht valt door het slaapkamerraam, schijnt juist in Ans' gezicht, die nu ook wakker wordt van een vreemd brommend geluid.

„Weg, stoute bromvlieg!“ roept Joke weer.

„Maar er zijn nu geen bromvliegen, lieverd“, zegt Ans, die rechttop in bed gaat zitten.

Maar nu hoort ze zelf toch ook een vreemd geluid. Nee, het is niet het gewone lawaai van beneden, dat ze vanmorgen dadelijk herkent. . . . dit geluid is bóven hen! Onwillekeurig kijkt ze naar het dak.

Kea begint heftig te blaffen.

Ook hij kijkt naar boven.

Rrrrrr. . . . Hoor, daar is dat vreemde gebrom weer! Nu veel duidelijker nog dan daareven.

Dan ineens vliegt Ans uit bed, holt naar het raam. De gouden zonnebundel wordt even onderschept door een zwaar donker voorwerp, dat laag boven het water zweeft.

„Een vliegtuig!“ roept Ans heel hard.

Jan, wakker geworden van die uitroep, staat in een oogwenk naast haar.

„Ikke ook kijken!“, roept Joke, die tracht zich tussen hen in te dringen.

Nu, Joke krijgt gauw genoeg ruimte om te kijken, want juichend rent Ans nu naar de andere kamer, waar Vader, Moeder en Piet zijn.

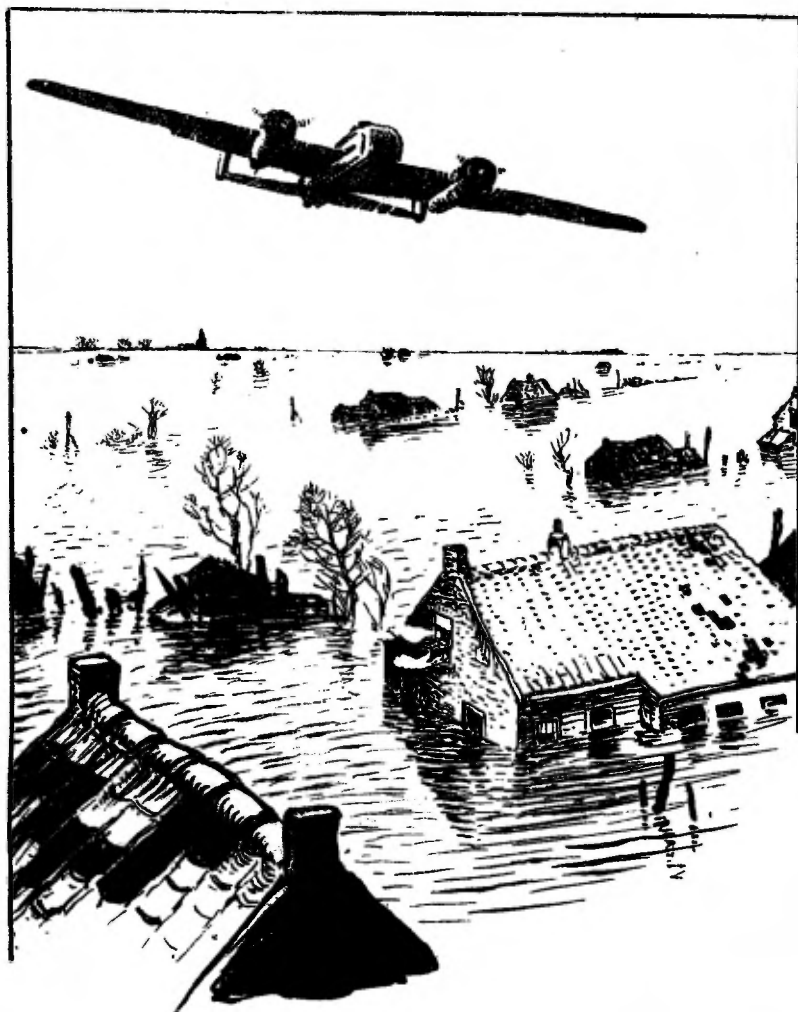
„Vader, Moeder, een vliegtuig!“

Vader, Moeder en Piet staan al voor het open raam. . . . Ze zwaaien met doeken.

O, en dan opeens ziet Ans duidelijk mensen in het vliegtuig zitten!

Mensen, die ook naar hèn zwaaien!

„Die zoeken ons!“ roept Ans.

Het geronk van die vliegtuigmotoren klinkt haar als muziek in de oren. Nu komt alles weer goed.

„Dat vliegtuig komt ons halen!” juicht Janneman, die Ans nagerend is.

En Joke komt ook al blij binnendribbelen en kraait: „Is niet bromvlieg, Ansie .. is vliegmesien!”

„Ja, en wij gaan vliegen!” jubelt Ans en ze tilt Joke hoog in de lucht.

Hoe ze in het vliegtuig moeten komen.... daaraan denkt Ans geen ogenblik.

Als echter het vliegtuig nog een paar maal rondgecirkeld heeft, verdwijnt het weer in Oostelijke richting.

Ans en Janneman turen het na, totdat het nog maar als een klein stipje aan de horizon zichtbaar is.

Dan, merkbaar teleurgesteld, keert Ans zich om....

„Ze gaan weg”, zegt ze verdrietig, „laten ze ons nu hier zitten? Ze hebben ons toch gezien?”

„Ja, ze hebben ons gezien hoor, Ans”, zegt Vader geruststellend, „en ze zullen wel al hun best doen om ons te helpen!” Ans bemerkt wel, dat Vaders stem heel wat opgewekter klinkt dan gisteren. En ook Moeder kijkt anders, al ziet ze erg bleek.

„Ik zeg maar, nou kom-ie goed, baas!” grinnikt Piet.

„Met Gods hulp”, voegt Vader er ernstig aan toe.

„Ja en het huis moet het ook zo lang maar houden”, zegt Piet nu ook heel wat kalmer.

Het ontgaat Ans niet, dat Moeder Piet even van terzijde aankijkt en 'n ogenblik haar rechter wijsvinger op haar mond legt.

Ja, ja.... Ans begrijpt er alles van. Piet moet met zulke opmerkingen de kinderen niet nodeloos bang maken. Nu, Janneman en Joke hebben blijkbaar niets begrepen, en wat Ans betreft.... zij zal flink zijn.

Maar toch is ze lang zo blij niet meer als een paar minuten geleden.

Zal dat vliegtuig terugkomen?

En als het terugkomt, hoe moeten ze dan „instappen”?

Vreemd, dat Ans zo-even er niet aan gedacht heeft! Toen zag ze zich al hoog door de lucht vliegen. En nu is het voor haar weer precies als daarbuiten, waar inmiddels het blijde, vrolijke zonlicht weer verduisterd is door grijze, grauwe wolken, die alles zo somber maken.

Ziet Moeder de teleurstelling bij haar oudste?

„Ans, je moet me helpen, hoor”, zegt Moeder. „Kleed je vlug aan, dan gaan we inpakken. Ik heb al wat kleren in de zwarte koffer gedaan. Maar er moet nog méér ingepakt worden.”

„U doet net alsof we zo meteen moeten opstappen, Moeder”, zegt Ans verbaasd. „De weg is nog lang niet droog en een boot hebben we niet!”

„Ans, ik weet ook nog niet, hoè we weg kunnen, maar we moeten onze maatregelen nemen”, zegt Moeder op besliste en rustige toon.

Na het korte en sobere ontbijt — veel proviand is er niet meer over — helpt Ans Moeder een paar koffers inpakken. Dan neemt Moeder een kussensloop.

„Moet dat óók mee?” vraagt Ans verbaasd.

„Ja”, zegt Moeder, „dat is niet zwaar, draagt gemakkelijk, er gaat veel in en 't neemt zelf ook niet veel plaats in!”

Even later vindt Ans tot haar grote verbazing haar schooltas in een donker hoekje bij de trap.

Nee maar, hoe is die boven gekomen....?

Heeft Moeder haar die ook Zaterdagnacht aangegeven en weet ze door de drukte en angst van die nacht zich nu niet eens meer te herinneren, dat ze die tas heeft aangepakt?

Enfin, ze is toch blij, dat ze 'm heeft.

Vlug neust ze er een ogenblik in.

Haar agenda.... Vandaag Maandag 2 Februari.... Morgen Dinsdag 3 Februari.... zouden ze repetitie van België hebben. Dat zal nu wel niet doorgaan.... Zou het water ook in de stad gekomen zijn? Aan die mogelijkheid heeft Ans nog niet eerder gedacht! Stel je voor, hun school ook onder water.... De stad ligt ook achter dijken heeft de aardrijkskundeleraar wel eens gezegd.... Ans staart voor zich uit in het donker. Maar dan schudt ze het hoofd. Hè, wat zit ze daar nu toch dwaas te dromen in dat hoekje en Moeder heeft haar zo nodig!

Hoor maar, daar roept Moeder net: „Zeg, Ans, waar blijf je nu?”

Maar boven Moeders laatste woorden uit hoort ze Jan krijsen: „Kom es, kom es!”

Ans rent naar de kamer.

Als Ans binnenkomt staan allen reeds voor het raam. Daar vliegt een wonderlijk vreemd ding, zoals Ans nog nooit heeft gezien.

„'t Is een vliegtuig!” roept Jan, „maar zo'n rare.”

Dan zwaaien ze uit alle macht.

De ramen worden open geschoven. Een koude, ijzige wind blaast naar binnen. Maar wie let daar op, behalve Moeder, die Joke wat terug getrokken heeft van het open venster?

Ze roepen en schreeuwen.... evenals bij buurman, aan de overkant van de weg, waar men nu ook in de weer is.

Nee, kijk eens! Kees van buurman is uit één der dakramen geklommen en zwaait met een kussensloop in de hand boven op het dak.

Het wonderlijke toestel is achter hun huis verdwenen, is

even onzichtbaar.... Dan komt het weer heel laag overvliegen....

„'t Is een helicopter", zegt Vader.

„Een wat?" vraagt Jan, „wat voor een hele kop?"

Maar niemand geeft hem antwoord.

Ze zien nu duidelijk, dat er vanuit de helicopter naar hen gezwaaid wordt en dat houdt iedereen bezig, behalve Joke, die dit niet zo goed zien kan en ernstig zegt: „Jullie moete niet so hard krijse".

„Ja, dat wordt immers wel eens tegen haar gezegd, als ze te hard praat of schreeuwt.

„O, een helicopter, wat is dat fijn!" juicht Ans. „Nu worden we vast gered!"

Plotseling verdwijnt echter ook de helicopter in Oostelijke richting....

Even een nieuwe teleurstelling voor Ans, maar ze zegt ditmaal toch kordaat, terwijl Moeder het raam dichtschuift:

„Ze komen ons nu vast halen, gelooft U ook niet, Vader?.. In ieder geval hebben ze ons gezien en dan gaan ze 't nu vertellen, dat we hier zitten."

„We zullen 't hopen", zegt Vader. „Maar als we door een helicopter gered worden, zullen we eerst een gat in het dak moeten maken"....

„Een gat in het dak?" vraagt Moeder verwonderd.

„Ja", zegt Vader nadenkend, „zo'n helicopter kan op een heel klein plekje landen.... kan ook bijna stilstaan in de lucht en een laddertje uitlaten, waar je dan tegenop kunt klauteren.... Maar 'k geloof niet, dat ze ons door een zijraam kunnen redden".....

„Maar waarom hebben ze dan Kees Koeslag niet van 't dak opgepikt?" vraagt Piet. „Dat hadden ze dan toch gemakkelijk kunnen doen?!"

„Ja, dat weet ik ook niet", antwoordt Vader. „Misschien was er deze keer geen plaats meer.... Maar in ieder geval moeten we onze maatregelen nemen, want als ze terug komen...."

„Moeten we niet onze tijd verpraat hebben", vult Moeder aan.

Op de grote zolder, naast de beide kamers, gaan Vader en Piet dadelijk aan het werk.

„Jullie binnen blijven", zegt Vader tegen de kinderen, die natuurlijk dadelijk willen meelopen.

Als Ans de deur achter hen sluit, hoort ze Vader nog duidelijk tegen Piet zeggen: „'t Zal anders niet meevallen zonder gereedschap... Alles is beneden blijven liggen....”

„En weggespoeld”, denkt Ans.

Jan staat geregeld voor het raam om te kijken of er weer een helicopter overkomt. Nu hij Vader heeft horen vertellen, hoe je met zo'n helicopter gered kan worden, ziet hij zich al in gedachten tegen het neergelaten laddertje opklauteren.

Na een uurtje ziet hij zowaar weer een helicopter aankomen. Maar ditmaal blijft het toestel op vrij grote afstand.

't Wordt drukker in de lucht. Ook een paar vliegtuigen komen over, maar van hulp is nog geen sprake.

Ans kan haar teleurstelling moeilijk verbergen. „Ze laten ons maar zitten”, zegt ze tegen het middaguur op mistroostige toon.

„Wie weet, hoeveel mensen geholpen moeten worden”, zegt Moeder.

„Denkt U dan soms, dat het hele eiland overstroomd is. . . .”, zeg Ans ongelovig, die nu vergeten schijnt te zijn, dat zij straks zelfs aan de mogelijkheid gedacht heeft, dat de school in de stad ook onder water zou kunnen staan.

„Ik weet het niet”, zegt Moeder schouderophalend, „maar we zullen in ieder geval geduld moeten oefenen”.

Met een zware ijzeren staaf proberen Vader en Piet inmiddels een opening in het dak te krijgen.

Met al het lawaai van beneden is het rammeien van dit eigenaardige breekijzer tegen de houten dakspanten een allervervelendst gedreun om aan te horen.

Juist willen Moeder en Ans eens gaan kijken, of het werk al vordert, als ze opschrikken door een zwaar geronk boven het dak.

In een ommezien zijn allen weer bij het raam.... Vader en Piet, die het geluid op zolder hoorden, ook.

Niets te zien....

Verwijdert het geluid zich?....

„Vlug naar het dak”, wil Vader roepen, maar hij voltooit zijn zin niet, want daar zien ze een grote, zware, metalen vogel heel dicht langs komen.

„Daar heb je 'em!” roept Jan.

„Maar 't is geen helicopter, 't is een gewoon vliegtuig”, merkt Ans op.

De ramen zijn vanzelfsprekend weer dadelijk opengeschoven.... Er wordt weer gezwaaid en geroepen.... O, als ook

dit vliegtuig nu maar weer niet over een paar seconden verdwijnt.

„O, kijk eens. Ze laten wat vallen uit het vliegtuig!” roept Ans. „Wat is dat?”....

„Een rubberboot!... Een rubberboot!” roept Piet. „Die gooien ze uit voor ons!”

Maar o, wat een vreemd ding is dat... Ja, 't is een boot, die daar nu vlak bij hun huis drijft. Door de richting van de stroom komt ie dichterbij.

En die blijde mensen daar in de Wilgenhoeve zwaaien van vreugde en dankbaarheid naar de vliegtuigbestuurder; ze zwaaien ook ten teken, dat zij de rubberboot gezien hebben. Maar dan ineens denkt Ans met schrik: „Moeten we daar allemaal in?.... In zo'n klein wiebelend ding?.... En hoe moeten ze daar in stappen? O, als ze even goed daarover na denkt, nee, dan blijft ze maar liever hier.

Maar dan hoort ze vader zeggen: „Vlug klaarmaken jullie! 't Is hoog tijd! De muren....” Maar deze laatste zin voltooit vader niet.

Ans begrijpt, vader wil hen niet al te bang maken. Maar na alles wat Ans ook vanmorgen heeft opgevangen, is het haar duidelijk, dat vader bang is, dat de buitenmuren zullen instorten, vooral nu de binnenmuren al zijn weggeslagen.

Als Ans aan die mogelijkheid denkt, huivert ze even.... Nee, ze moeten weg, nu dadelijk, voordat misschien het ergste gebeuren gaat....

Daar is de kordate Piet al terug van de zolder, met een drooglat bij zich.

Moeder heeft de koffer al bij het raam gezet en helpt de kleine Joke met het aantrekken van haar dikke manteltje. „Toe Ans dan toch!” vermaant Moeder. „Wat sta je daar nu toch te dromen.... Zondagmorgen, toen het water kwam, was je zo flink!”

O ja, dat is waar, ze moet natuurlijk helpen.... Ze wil weer Moeders grote dochter zijn.

„Wat.... wat moet ik doen, Moeder?”

„Eerst je kleren bij de hand.... Hier is Jan z'n jas.... Trek 'm die eens gauw aan!”

Vlug geeft Moeder haar bevelen en Ans doet nu weer haar best, die zo gauw mogelijk uit te voeren.

De koffers worden naar het open raam gesleept.

Door het open venster proberen Vader en Piet, zich zover mogelijk over het raamkozijn buigend, de rubberboot naar

zich toe te trekken, maar dit gaat niet gemakkelijk. Telkens drijft de boot af! O, als ze hem maar niet voorgoed kwijt raken. . . .

„Gaan we nu varen?” vraagt Janneman. „Ik had liever willen vliegen.”

„Ja fliege, fliegel!” kraait Joke.

Ans ziet, hoe Moeder tranen in de ogen heeft. . . . Zou dat zijn, omdat ze nu hun huis moeten verlaten?

Dan hoort Ans Moeder zacht zeggen — 't lijkt wel of Moeder die woorden tot zichzelf zegt —: „Tot nu toe zijn we allen gespaard. Moge de Here ons ook verder nabij zijn. . . . In Zijn hoede zijn we veilig. . . . ook op 't water!”

Inmiddels springt Kea blaffend rond.

Is het van angst of van blijdschap?

„Zou hij begrijpen, dat we weggaan?” vraagt Ans zich af.

Eindelijk is het gelukt, de boot zo dicht mogelijk bij te halen.

„Maar o, wat wiebelt diel!” denkt Ans verschrikt.

Tot haar verbazing hoort ze Piet echter tegen Vader zeggen:

„Die boot is nogal breed, hij schijnt stevig te liggen op het water!”

Vader knikt, maar zegt alleen: „Jij eerst in de boot, Piet!”

„Maar baas. . . . Ik eerst?” vraagt Piet verbaasd.

„Ja, dan kan jij helpen als de anderen uit het raam zijn gestapt. . . . Ik ga zelf het laatst!”

Als Ans ziet, hoe groot de afsand is tussen boot en raamkozijn, griezelt ze even.

Gelukkig dat Vader zegt: „Vlug twee lakens in elkaar draaien. . . . Daarlangs laten jullie je zakken!”

In een oogwenk is de zonderlinge verbinding tussen raamkozijn en boot gereed.

Piet laat zich het eerst zakken.

Zoveel mogelijk maatregelen zijn genomen dat de boot niet adrijft.

„Klaar?” vraagt Vader nu aan Ans.

Ja, ja, ze heeft haar mantel al aan.

„Kap op!” zegt Moeder, „'t is koud. En jij zorgt zoveel mogelijk voor Jan. . . . Jij bent de oudste, denk daarom. Ik neem Joke op schoot. . . .”

„Vooruit, 't moet!” denkt Ans, als ze op de vensterbank klimt. . . . Niet bang zijn”.

Dan laat ze zich zakken. Voordat ze de boot bereikt, voelt ze

een paar sterke handen, die haar stevig opvangen en haar achter in de boot zetten.

O, maar wat vreemd is dat in zo'n rubberboot!

Veel tijd om de boot te bekijken, krijgt Ans echter niet. Ze moet al haar aandacht bij Jan hebben, die nu weliswaar nog door Vader en Piet geholpen wordt, maar dan, over enkele seconden, aan haar zorgen zal worden toevertrouwd.

Hup, daar is Jan. Hij kijkt helemaal niet benauwd.

„Ik had veel liever gevlogen”, zegt hij met een effen gezicht.

„Ik heb al zo dikwijls in een bootje gezeten.”

O, wat gaat dat vlug... Daar is Joke al. Ach, wat een angstig gezichtje! Haar lipjes trillen. „Ikke bij mammië blijven.”

„Arme stakker”, denkt Ans. Toch maar flink zijn... Haar niet beklagen.

„Kom, kom”, zegt Ans. „Ik ben je grote zus, hoor”. En ze slaat haar armen beschermend om Joke heen. Maar Joke begint te huilen...

„Waar gaan we nou naar toe?”

„Naar een warm huisje, daar kan Joke fijn gaan slapen... .

Daar is ook een warm bedje”.

„Maar dit niet een mooie boot”, snikt Joke. „Boot in bed veel mooier, die vaart naar dromenland... deze niet”.

Hup! Wie staat daar opeens naast hen?

Kea!

„Jan”, roept Vader, „jij hebt de zorg voor Kea... Houd 'm goed vast aan zijn halsband!”

Jan kijkt heel gewichtig... Ja, hij zal Kea goed vasthouden.

„Woef, woef”, bast Kea... 't Is net alsof hij zeggen wil:

„Wat een rare boel is dat toch vandaag”.

„Aanpakken” - „Hebben” roepen Vader en Piet afwisselend, als er een paar koffers en pakken met kleren naar beneden komen.

O, wat schommelt de boot nu heftig!

Gelukkig, dat de golven lang niet meer zo hoog zijn als gisteren.

Toch is Ans soms erg benauwd, dat ze zullen omslaan. Maar ze laat daar niets van merken. Ze is immers de oudste, heeft Moeder gezegd en dat moet ze nu tonen, vooral met het oog op Janneman en Joke.

Dan hoort ze Vader zeggen: „We zullen nu maar stoppen!”

Daar zit Moeder al in het raamkozijn.

Vader en Piet helpen haar heel handig, maar wat is Moeder zelf ook nog vlug.

Ze kijkt wel erg bezorgd. In een wip neemt ze Joke van Ans over en zegt: „Je hebt goed op haar gepast hoor, Ans! Je bent flink!”

Als Vader in het raamkozijn zit, kijkt hij nog eenmaal om. . . Dan laat ook hij zich vlug zakken. . . .

't Is alles heel vlug gegaan en daar dobberen ze nu op de wijde watervlakte. . . .

Dan ziet Ans opeens, hoe er ook nog een andere rubberboot met mensen in hun nabijheid vaart.

„Daar gaan de burenen!” roept ze.

Vreemd, ze heeft helemaal niet gemerkt, dat die ook een rubberboot bemachtigd hebben en daarin gestapt zijn.

Ze heeft al haar aandacht zó bij hun eigen clubje gehad, dat ze er zelf geen ogenblik aan gedacht heeft, het laatste kwartier naar buurmans huis te kijken.

Ans en Jan zwaaien. Kees van buurman zwaait even terug. Vader en Piet hebben echter al hun aandacht nodig om er voor te zorgen, dat de boot niet afdrijft in de richting van de boomgaard, want dat dit gevaarlijk zou zijn, begrijpt Ans dadelijk.

Stel je voor, dat ze verward raken in de boomkruinen, die

daarginds als dreigende armen boven het water uitsteken.
Hu... Ans moet er niet aan denken!
En wat is de stroom hier om de hoek van het huis sterk! De
wind, die juist aan deze kant staat, is ook ijzig koud.
Moeder drukt Joke dicht tegen zich aan...
Met de peddels, die Vader en Piet in de boot gevonden heb-
ben, proberen ze zo goed mogelijk om de boomgaard heen te
varen.
„Op de dijk aansturen!” roept Vader tegen de wind in...
Juist! Hierheen!”
Ja, daarginds steekt nog een onbeschadigd gedeelte van de
dijkkruin boven het water uit.
Maar wat vorderen ze langzaam....
Is de stroom hier nu zó sterk?
't Is alsof ze dichterbij de boomgaard komen in plaats van
bij de dijk.
En Vader en Piet zwoegen toch zo!
Ondanks de kou, die Ans soms rillen en Janneman klapper-
tanden doet, parelt het zweet op Vaders voorhoofd... en
kijk Piet eens rood zien!
„Dat gaat verkeerd, baas!” roept Piet opeens verschrikt.
„Daar, die boomtakken! Als de boot daartussen komt, loopt-
ie vast of slaan we om!”
O, wat worden Moeder en Ans nu ongerust. En al spreken
ze geen woord, ze lezen wel grote onrust in elkanders ogen.
Intussen hebben ze ook hun aandacht bij wat Vader en Piet
doen.
Vader heeft de lange lat gegrepen, die hij heeft meegenomen
en plaatst die 'n moment tegen een dikke boomtak, duwt...
Ja hoor, 't gaat goed!
Gelukkig kunnen ze deze bomen ontwijken.
Maar kunnen ze alle boomtakken van de kleinere bomen wel
zien?....
„O, als de boot toch eens lek zou stoten!” denkt Ans, „dat
kan toch zeker met zo'n rubberboot ook gebeuren....”
't Begint ook al een beetje te schemeren.
Dat maakt het voor Vader en Piet nog moeilijker om de bo-
men mis te houden.
Plots... een schok! Wat is dat?....
Er is geen beweging in de boot te krijgen.
En hier zijn toch geen boomtakken.
Wat nu?....
Ans hoort Moeder diep zuchten.

Ze begrijpt haar angst en spanning wel.

Joke ligt stilletjes in haar arm. Zou die ingeslapen zijn?

Vader peilt met de lange lat hoe diep het is op de plek waar ze vastzitten.

„'t Gaat wel”, zegt hij dan „Piet, ga jij daar staan... Houd me vast!”

En dan opeens is Vader buiten de boot gestapt....

Ans geeft een gil. Ze ziet hoe Vader in het water verdwijnt tot bijna aan de hals.

Dan rukt Vader aan de boot.... Eerst voorzichtig, daarna wat harder.

Ja.... ja.... er komt beweging in.

„Daar gaat-ie!” roept Jan opgelucht.

Vader duwt de boot enigszins in de richting van de dijk.

„Hij zat hier lelijk vast”, merkt Vader op. „Nu loop ik op de oprit naar de dijk”.

Vader zegt het zo rustig alsof hij helemaal niet in dat vreeslijke ijskoude water staat.

Ans bewondert hem, maar ze zegt niets.

„Wil ik ook komen helpen?” vraagt Jan.

Ondanks alle spanning en meeleven met Vader moet Ans nu toch heus even glimlachen. Dat is echt Jan! Nee maar, als hij toch eens werkelijk buiten boord stapte, ging hij helemaal kopje onder.

„Blijf jij maar rustig zitten”, zegt Ans, als ze ziet dat Jan zich over de rand van de boot heenbuigt.

Met een paar stappen duwt Vader de boot verder in de richting van de dijk.

Ook Piet moet van Vader, tegen zijn zin, in de boot blijven.

Met veel moeite bereiken ze de dijk.

En daar staan ze dan enige ogenblikken later, bepakt en beladen, op een onbeschadigd gedeelte van de dijkkruin.

Ze kijken in alle richtingen, maar vooral in de richting van de brede rivierarm.

Wat is het daar nu bedrijvig!

Grote en kleine schepen varen er in verschillende richtingen.

Al is het reeds wat schemerig, juist omdat vele vaartuigen hun lichten al ontstoken hebben, kunnen zij die toch nog goed onderscheiden.

„Hè, als er nu eens zo'n schip op ons afkomt en ons oppikt”, denkt Ans, „wat zou dat fijn zijn!”

't Is wonderlijk, zo bedrijvig als het op het water en in de lucht is.

„k Denk, dat ze nog steeds mensen zoeken”, zegt Vader. „'t Is te hopen, dat ze ons hier vinden, voor het geheel donker is.” Ans huivert even.... Dat is niet alleen van de kou.... De gedachte, dat ze op deze onherbergzame plaats moeten overnachten, doet haar rillen.

Maar hadden ze dan niet beter nog een nacht in huis kunnen blijven?

Was Vader nu zo bang, dat hun huis zou instorten?

Ans vraagt maar niets. Ze ziet wel, hoe bezorgd Vader en Moeder kijken en ze merkt ook wel, hoe ze soms zacht enkele woorden met elkander fluisteren.

Dan begint Joke opeens hard te huilen.

Moeder tracht haar te, troosten.

Zelfs Janneman, die zich tot nu toe zo dapper heeft gehouden, vraagt met een paar trillende lipjes: „Moeten we hier nu vannacht blijven, Vader?”

Vader geeft geen antwoord, maar loopt opeens naar de rubberboot, die ze tegen de dijkkruin opgesjord hebben, haalt de lange drooglat en dan bindt Piet daar een laken aan.

Dan zetten Vader en Piet de lat overeind in de aarde.

Van buurman en zijn gezin zien ze nu niets meer. Zouden die de rubberboot over de dijk heengesjouwd hebben en daarmee de brede rivierarm zijn opgevaren?

Zou Vader dat niet aandurven?

Maar o, hier kunnen ze toch ook niet blijven!

Ans vouwt in stilte de handen en bidt zacht: „O Here, help ons toch”....

Weer komt een vliegtuig laag over, maar ook dat vliegtuig verdwijnt weer in Oostelijke richting.

„Heeft ook z'n lichten al op.... Zal het zoeken wel gauw moeten staken”, hoort Ans Piet mompelen.

De wind steekt weer op.... de golven klotsen dreigend tegen het dijkgedeelte. dat als een lang, maar zeer smal eiland boven water uitsteekt.

Verder lopen heeft ook geen zin, want links en rechts zijn grote gaten.

„Als dit dijkgedeelte het maar h o u d t”, bedenkt Ans plotse-ling. Een nieuw schrikbeeld! Zó ver heeft ze nog niet gedacht. O, waren ze toch maar thuis gebleven....

En tot overmaat van ramp begint het ook nog te regenen....

Daar staan ze nu... een klein groepje verkleumde mensen in een wijde wereld van water en nog eens water.

Moeder heeft Joke in haar arm genomen.

De kleine lieverd is nu stil geworden.

Maar zal Moeder die kleine Joke nog wel lang in haar arm kunnen dragen?

O, maar dan zal Ans Moeder afwisselen, dan zal zij...

„Kijk”, zegt Vader opeens, „daar komt, geloof ik, een boot in onze richting... Zwaaien allemaal en roepen!”

Wat doen ze allen hun best om de aandacht te trekken.

Piet met zijn vervaarlijke stem roept, terwijl hij zijn beide handen als een soort scheepsroeper voor de mond plaatst:

„Hierheen! Hierheen! Help!”

Vader moet Janneman bij zijn kraag pakken, want die loopt bijna het water in. Hoog krijgt Jans jongensstem: „Kom dan toch! Hierheen!”

En Kea blaft luider dan ooit.

Gelukkig behoeven ze niet tegen de wind in te schreeuwen, integendeel, zoals ze nu staan, voert de wind het geluid juist in de goede richting.

Dan... Ans springt haast een meter hoog van blijdschap!

Ja, ze ziet het... Ze ziet het nu héél duidelijk: de boot komt dichtbij! De lichten worden groter. O, Ans kan wel huilen van blijdschap. En ook Moeders stem trilt van aandoening, als ze tussen het roepen door zegt: „O, God zij gedankt, ze kómen! Ze hebben ons gezien!”

De donkere lucht boven hen klaart op.

Zware buienwolken drijven uiteen.

Het silhouet van de naderende motorboot tekent zich donker af tegen de golven, die nog even vreemd blauw gekleurd worden in het laatste avondlicht.

Duidelijk ziet nu het in spanning wachtende groepje mensen daarop de dijkkrin, hoe zwaar belast de betrekkelijk kleine boot reeds is...

Zouden zij er nog bij kunnen?

„Als we niet allemaal kunnen meevaren, ga jij maar eerst met de kinderen”, hoort Ans Vader zacht tegen Moeder zeggen, wanneer de boot dichtbij gekomen is. „Piet en ik komen dan later wel...”

„Daar moet ik niet aan denken”, zegt Moeder. „We zullen wel zien, misschien kunnen we toch wel allemaal mee!”

„Marinesoldaten!” roept Piet. „Kijk maar en die anderen in

de boot, zijn ook mensen in nood geweest. . . . denk ik. Kijk maar eens, dat kan je zo wel zien."

Een kwartier later zijn allen aan boord.

Sterke kerels hebben Moeder, Ans, Janneman en Joke op hun rug en schouders genomen. Vader en Piet wilden ook helpen natuurlijk, maar ze kregen niet eens de kans.

„Zorgen jullie maar voor je zèlf", hebben de dappere, stoere redders gezegd. . . . Nee, wacht maar, we zullen jullie ook wel een beetje helpen. . . . Wij zijn dit werk gewoon. Kijkt uit, mannen, dat je daar niet wegglijdt!"

O, wat waren ze dankbaar, toen ze allen veilig binnen boord waren en zelfs de koffers en het kussensloop met kleren niet behoeften achter te laten!

Nu vaart de boot over het donkere water.

Waarheen? Ans weet het niet. Ze vraagt ook niets. Ze voelt zich moe. . . . zo moe. Met haar hoofd rust ze tegen Moeders schouder. . . . Ze vangt enkele brokstukken op van de gesprekken, die de grote mensen op de boot met elkander voeren. 't Zijn allemaal droeve verhalen. . . . Er zijn ook vaders en moeders bij, die kinderen missen. . . . en omgekeerd ook kinderen, die hun ouders missen. . . . Wat is dat alles erg. Ook gaat Ans nu wel begrijpen, dat er grote gedeelten van de

Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden ondergelopen zijn. Eén van de mariniers sprak zo-even ook over het Westen van Noord-Brabant. Maar Ans kan echt niet alles meer verwerken. Eén ding vervult haar hart echter met grote dankbaarheid: zij zijn alle zes gered en ze zijn tot op heden bij elkaander gebleven. Ja, zelfs Kea, die nu zijn grote kop op haar knieën legt, is nog bij hen. . . . Ans legt haar rechterhand op de kop van het trouwe dier. . . . Dan sluit ze haar ogen. . . . De stemmen van de dicht opeengepakte mensen, het stampen van de motoren en alle andere geluiden dringen steeds vager tot haar door. . . .

Ans sluijmert in. . . . Ze bemerkt niet meer, dat Moeder haar arm beschermend om haar heen slaat. . . . Steeds zwaarder leunt haar hoofd tegen Moeders schouder.

Die zorgzame Moeder. . . ze zit daar met haar ene arm om Ans heengeslagen en met haar andere arm drukt ze Joke tegen zich aan, die op haar schoot zit.

Janneman zit tussen Vader en Piet in; hij is klaar wakker. Hij wijst naar de lichten van de schepen, die over het water glijden en babbelt druk over alles en nog wat. Van de droevige verhalen, die om hem heen verteld worden, schijnt hij nog weinig te begrijpen. Hij doet maar net alsof deze vaart een pleziertochtje is. En toch is het vinnig koud in die open boot. Er zijn ook altijd nog flinke koppen op de forse golven en de ranke, overvolle boot krijgt af en toe plenzen buiswater over. Dat is voor de inzittenden lang geen pretje. Sommigen, zoals Vader, zijn toch al zo nat. Bij het aan boord gaan, heeft Vader van de commandant een droge, dikke jas gekregen.

Dat is wel fijn, maar toch heeft hij nog heel wat natte kleren aan en ook het buiswater kan hij niet altijd vermijden. Soms klemt hij zijn lippen stijf op elkaar, om niet te laten merken, dat hij eigenlijk moet klappertanden van de kou.

Gelukkig behoeven ze niet ver te varen, heeft de commandant van de boot verteld. Over een half uurtje zullen ze aan wal gaan en dan is er gelegenheid om zich in een verwarmd gebouw te verkleeden.

Een schok. . . . Ans schrikt wakker. Waar is ze nu? . . . Het is donker. . . . Alleen het licht van een paar kleine lampen breekt hier en daar door het nachtelijk duister.

„We zijn er Ans”, zegt Moeder vriendelijk.

„Waar?” vraagt Ans verbaasd.

„Ergens aan wal”, zegt Moeder. „'k Weet ook niet precies hoe het hier heet....”

Dan opeens dringt alles weer tot Ans door. O ja, dat is waar, ze zijn gevlucht voor het water.... En al die mensen om haar heen ook. Werktuigelijk staat ze op, omdat iedereen opstaat.... Wat zijn haar benen vreemd zwaar..... Ze kan ze moeilijk verzetten en ze kan ook haast niet denken....

Maar is eigenlijk alles geen droom? Een vreemde, bange droom, waaruit ze straks wakker zal worden? Dan ligt ze misschien in haar eigen bed onder de warme dekens.

„Pas op, Ans”, val niet! Ik moet Joke dragen.”

Ja, Ans struikelde over iets, een touw of een kabel lijkt het wel. Gelukkig, dat een man, die achter haar loopt, haar net bij de kraag greep, anders was ze gevallen.

Geen droom.... maar bange werkelijkheid is het.... Ze zijn vluchtelingen en hier moeten ze aan wal. Waar zullen ze terechtkomen?....

Een paar van de dappere redders staan bij de korte, smalle loopplank. Ze helpen de vrouwen en kinderen bij het van boord gaan.

Vele mensen bedanken met tranen in hun ogen, die brave mannen, in 't bijzonder de commandant, die echter — evenals zijn helpers — van geen dank wil weten.

„'k Deed niks dan m'n plicht en daarmee basta!” hoort Ans hem zeggen.

„Dank u wel, mijnheer”, zegt Ans en ze voelt dat er ook tranen in haar ogen komen.

Even ziet ze de commandant aan.... 't Licht van een kleine olielamp glijdt juist over zijn bruin verweerd gezicht en zijn glimmende oliejas. Hoe zou die man eigenlijk heten? Vreemd, dat je zoiets niet eens weet.

Dan komen Ans de woorden in gedachten van een vers, dat ze vroeger op school geleerd heeft:

„Of geen mens je namen weet,
'k Denk, dat God ze niet vergeet.”

O ja, dit vers gaat ook over een reddingboot, een reddingboot, die er op uit gaat om schipbreukelingen te redden. Ja, en nu zijn zij wel geen schipbreukelingen, maar zij hebben toch ook op die eenzame dijk om hulp staan roepen temidden van de dreigende golven.

„Hierheen, mensen!” klinkt een zware stem.

Een mijnheer met een witte band om de rechterarm neemt nu de leiding van de commandant van het motorscheepje over. Hij gaat het groepje mensen, dat daar aan de wal staat te kleumen van de kou, vóór, het donkere stadje in. Ans ziet geen enkele straatlantaarn branden. Twee mannen met een lantaarn aan een staak vergezellen hen.

Door nauwe kronkelstraatjes met hobbelige klinkertjes gaat de trieste stoet verder

Grillig tekenen de lange bewegende schaduwen van de mensen zich af tegen de gevels van de oude huisjes.

Er wordt weinig gesproken.

Moeder draagt nog steeds de slapende Joke en het kussensloop. Ans torst een zware koffer. Ze zet af en toe de tanden op elkaar en wil niet laten merken, hoe moe ze is.

Vader en Piet dragen ook elk een koffer. Met Jan aan een hand tussen hen beiden in, lopen ze vóór Moeder en Ans uit. Kea is nu ook helemaal niet vrolijk zoals anders. Met de staart tussen de poten en z'n kop naar beneden, loopt hij naast Ans. Zou hij ook begrijpen, dat dit geen plezierreisje is?

„Gaan we morgen weer terug, Pappa?” hoort Ans Janneman met z'n heldere stemmetje vragen.

„We gaan terug als ons huis weer droog is”, antwoordt vader rustig.

Ans ziet, hoe Moeder, die even stil staat, om Joke in haar andere arm te nemen, met de hand langs haar ogen wrijft.

„Dat komt natuurlijk door die domme vraag van Janneman”, denkt Ans.

Eindelijk zijn ze bij een groot gebouw. Het lijkt wel een school. In een lange rij gaan ze naar binnen.

Wat is Ans blij, als ze haar koffer eindelijk kan neerzetten! De laatste honderd meter heeft ze 'm wel zes maal van de ene hand in de andere overgenomen.

Gelukkig, hier is het warm en hier brandt licht. Maar Ans bemerkt al spoedig, dat het geen elektrische lampen zijn, die hier branden. Ans vangt het woord „noodverlichting” op, van iemand, die achter haar loopt.

„Ook hier dus geen stroom”, merkt een ander op.

„Zou dat nu allemaal door het water komen?” denkt Ans.

Eerst worden hun namen opgeschreven. Dan mogen ze naar een volgend lokaal.

O, wat worden ze hier hartelijk ontvangen! Vriendelijke dames schenken kopjes met dampende koffie en heerlijke chocolade

in. Op lange tafels staan overal schalen met brood. Wie natte kleren heeft, kan dadelijk schone, droge kleren krijgen. Die liggen in een ander lokaal, zo maar klaar. Vader zegt echter, dat hij nog kleren in z'n koffer heeft, maar hij wil zich wel graag hiernaast even verkleden.

„O, er zijn anders kleren genoeg”, zegt een vriendelijke mijnheer lachend.

Kleren genoeg? Waar komen die dan allemaal vandaan? denkt Ans. Maar ze durft niets te vragen.

Ze verlangt erg naar bed. Maar . . . zouden hier ook bedden zijn?

Moeder praat even met een dame in verpleegsterscostuum . . .

Die neemt Joke van Moeder over. „Nu moet U eerst eens zelf even op verhaal komen”, zegt ze, „dan zorg ik voor uw dochtertje. . . . Kijk, dat kleine ding lacht al tegen me!”

En werkelijk, Joke, die nu net wakker geworden is, is helemaal niet bang van die vreemde zuster, ze laat zich heerlijk verwennen.

Een half uurtje later worden al die moede mensen naar een grote zaal gebracht, waar drie rijen strozakken en matrassen op de grond zijn neergelegd.

„Morgen zult u wel een beter bed hebben”, zegt iemand tegen Moeder. „Dit is maar voor één nacht, hoor.”

„O, maar dit vinden we al prachtig. We kunnen niet dankbaar genoeg zijn”, hoort Ans Moeder zeggen. . . . En er is een vreemde trilling in Moeders stem bij die woorden.

Dankbaar! . . . „Ja”, denkt Ans, „dat moet ik ook wezen. „'t Is wel een nare dag geweest, maar al die mensen hier zijn zo goed voor ons En God heeft ons bewaard.”

Ans voelt zich te moe, om haar gewone avondgebed te doen, maar even vouwt ze toch de handen en stamelt ze: „Here, ik dank U ik dank U Bewaar ons ook verder . . . allemaal Amen.”

Dan ziet ze, hoe Moeder zich over haar heenbuigt. Terwijl ze Ans een kus geeft zegt ze: „Je bent erg flink geweest, hoor, Ans Je bent echt m'n gróte dochter. En nu gaan slapen, hè? Morgen praten we wel weer eens verder.”

Dan gaat Moeder stil heen. Op hetzelfde plekje, waar zij stond, naast Ans' matras, vleit zich even later een grote herdershond neer.

't Is Kea, die ook hier, in deze vreemde omgeving, bij het vrouwtje waken wil. . . .

HOOFDSTUK VI.

„Wij gaan naar Gromoe in Bosoord en jij gaat naar tante Jo en oom Karel." Dat is het grote nieuws, dat Vader de andere morgen Ans vertelt.

Ans kan eerst haar oren niet geloven.

„U naar Gromoe? . . . En ik naar tante Jo en oom Karel? Ik alleen?"

„Ja", zegt Moeder. „We hebben er eerst wel over gedacht om ook jou mee te nemen naar Bosoord . . . maar je weet, daar is geen gelegenheid voor je om te leren . . . Je zou dan iedere dag een grote reis met de bus moeten maken. En dan . . . Gromoe krijgt het toch al zo druk met ons vieren."

„En Piet dan?" vraagt Ans.

„Die gaat naar een Oom in Brabant", lacht Piet. „Leuk, dat je nog aan mij ook denkt."

Maar Ans lacht niet . . . Ze kijkt stil voor zich uit door het brede raam van de touringcar, die hen van het kleine stadje, waar ze de eerste nacht na hun redding doorbrachten, naar Utrecht zal overbrengen.

Dat ze naar Utrecht op weg zijn, dat wist Ans vanmorgen vroeg al, maar nu wordt het haar duidelijk, dat ze niet lang bij elkaar zullen blijven.

Ans zit even in gedachten . . . Ze ziet niets van al het water, dat ook hier links en rechts van de wegen staat, ze staart maar werktuigelijk naar buiten.

Dan hoort ze echter weer Moeders stem.

„Ik dacht, dat je zo graag naar tante Jo ging! Je had het toch steeds over de Paasvacantie? . . . Je telde de dagen af en nu mag je nog veel eerder naar oom en tante, en nu . . ."

„Is het geen vakantie! Ik wil veel liever bij u en bij Janneman en bij Joke . . . enne . . . Kea blijven."

Moeder schudt het hoofd. Ach, ze begrijpt Ans wel. 't Is een heel verschil of je voor je plezier uitgaat als het ècht vakantie is, dan dat je moet vluchten voor het water.

Maar Ans moet toch óók begrijpen, dat het nu niet anders kan. Vader kijkt echt een beetje verstoord, maar Moeder zegt: „Bedenk toch eens, Ans, hoe prettig het is, dat wij direct

naar familie kunnen gaan. Als je nu naar vréemde mensen ging"

Ans zwijgt. Ze voelt: er valt niets meer aan te veranderen. 't Is alles klaargemaakt zonder haar vanmorgen toen ze nog sliep. Tante en oom zullen vanavond wel een telefoontje krijgen vanuit Utrecht en dan heeft ze maar te gaan misschien morgen al. Allemaal vanwege, dat „leren” natuurlijk; alsof je daar nu altijd aan moet denken Was ze er maar nooit aan begonnen Straks naar een vreemde school, met allemaal vreemde leraressen, leraars en kinderen in een vreemde stad. En wie weet voor hoe lang! Waarom hebben Vader en Moeder haar niet eens eerst gevraagd, hoe ze daarover dacht? Zo'n kind is ze toch heus niet meer! Waarom zegt Moeder dan anders altijd: „Je bent m'n grote dochter?"

Ans is een beetje opstandig.

Wel is er diep in haar hart een andere stem, die zegt: „Ans, je bent ondankbaar en 't is onbillijk van je, zo te denken. Hoeveel meisjes zouden met je willen ruilen?"

Maar Ans onderdrukt die stem Mokkend zit ze achter in de bus.

„Daar gaan we nu met de karavaan", denkt ze zuur en morgen kan ik misschien al zingen: „Eén alleen is maar verdrietig."

Ans is te veel met zich zelf bezig om eens te luisteren naar de gesprekken van de mensen om zich heen mensen, die het voor een groot deel nog véél moeilijker hebben dan zij, die familieleden missen en bij hun vlucht niets hebben kunnen redden. Het dringt ook niet tot haar door, dat Moeder nu ook verdrietig is. . . . verdrietig, niet alleen omdat ze moeten evacueren, maar omdat Ans, haar grote dochter, zo ontevreden is. Moeder had nog wel gedacht, dat Ans het een fijn plan zou vinden en begrijpen zou, dat het in haar belang was, dadelijk weer naar school te kunnen gaan in dezelfde plaats, waar ze zou logeren.

Dan voelt Ans, hoe Kea, die stil onder haar bank gelegen heeft, zacht zijn natte neus tegen haar rechterhand drukt.

't Is alsof hij zeggen wil: „Vergeet je mij nu helemaal? Haal je me niet eens aan?"

Maar Ans drukt Kea's grote kop terug: „Koest, ga onder de bank liggen", zegt ze nors. „Die mag wel naar Bosoord, en ik kan alléén, ook zonder Kea, naar Den Haag."

Maar die laatste zin zegt ze niet hardop.

Vaders aandacht wordt nu geheel in beslag genomen door

'n gesprek, dat iemand, die aan de andere kant van het gangpad zit, met hem heeft aangeknoopt.

Hij let daardoor ook voorlopig niet meer op Ans, terwijl Moeder het maar beter vindt niet verder over Ans' reis naar Den Haag te praten. Ze babbelt wat met Janneman en probeert ook Joke zoveel mogelijk gezellig bezig te houden, temeer daar Ans nu ook geen woord schijnt te hebben voor haar broertje en zusje, met wie ze anders toch zó leuk kan spelen.

Tegen de avond komen ze in Utrecht aan. Ook daar worden ze hartelijk ontvangen. Zodra Vader in de gelegenheid is, belt hij tante Jo en oom Karel op. Janneman en Joke liggen dan al lang op één oor.

„Tante Jo en oom Karel zijn erg ongerust geweest”, vertelt Vader na dit telefoongesprek. „Ze vinden het natuurlijk heel erg, dat we hebben moeten vluchten voor het water, maar aan de andere kant zijn ze toch weer o zo blij en dankbaar, dat we gered zijn. En jij mag morgen komen, Ans”

Even zwijgt Vader. Hij kijkt z'n oudste dochter onderzoekend aan. Herinnert Vader zich, hoe boos Ans onderweg gekeken heeft? Ans slaat de ogen neer. Ze verwacht een standje.

Maar dan zegt Vader tot haar verwondering: „En dan heb ik nog een verrassing voor je, Ans. Je gaat niet alleen.”

Ans kijkt vragend op.

„Ja, jullie gaan met z'n tweeën . . . Kea gaat met je mee. Tenminste, als je dat”

„O ja, Vader. Fijn!”

„Moeder en ik hadden dat ook vanmorgen al besloten, maar we wisten niet, of tante en oom dat zouden goedvinden Dat jij mocht komen, daar twijfelden we niet aan. Maar wat Kea betreft 'k Heb gisteravond ook al moeite gehad, dat hij in de slaapzaal bij je mocht blijven Jij weet dat allemaal niet. Maar hij moest eerst op de gang blijven. Toen is hij stilletjes achter je heen toch naar binnen geglipt. „Dat kunnen we niet toestaan”, zei toen iemand tegen me. „Als die hond vannacht gaat blaffen.”

Ik heb toen verteld, dat je veel van hem hield. 'k Heb ook gezegd, dat Kea als ik hem dat met nadruk zou bevelen, wel heel koest zou zijn en dat de kans veel groter was, dat hij in de gang of buiten zou gaan blaffen of janken Enfin, die mijnheer keek toen nog wel even heel bedenkelijk, maar hij heeft Kea toch niet uit de slaapzaal verwijderd. Kea heeft zich gelukkig heel rustig gehouden. Nu mogen jij en Kea morgen

meerijden met een vrachtauto van de firma Grootegast. Dit expeditiebedrijf vervoert ook dikwijls vracht voor oom Karel. Oom gaf me dit adres op en ook dat is dus al weer geregeld. Je stapt morgen in Den Haag uit bij de Vijverberg. Tante hoopt je daar om twaalf uur op te wachten Kan ik er op rekenen Ans, dat je daarginds je best doet?"

Ans, die tijdens Vaders verhaal tamelijk opgewekt heeft gekeken, belooft nu ook inderdaad, dat ze haar best zal doen.

Maar dan versombert plots haar gezicht en vraagt ze, terwijl haar stem begint te trillen: „Maar hoe lang moet ik daar blijven?"

„Ja, lieve kind", zegt Moeder, „dat weten we niet. We hopen, dat we zo gauw mogelijk kunnen teruggaan Eerst moeten natuurlijk de dijken hersteld zijn Als wij met de Paasvacantie nog in Bosoord zijn, mag je daar weer bij ons komen." Nu moet Ans toch werkelijk weer even glimlachen. „Eerst was ik blij, dat ik met de Paasvacantie in Den Haag zou zijn en nu is het fijn als ik met de Paasvacantie niet in Den Haag behoef te blijven, maar bij u kan wezen", zegt ze.

„Zo zie je, hoe alles gauw veranderen kan", zucht Vader. Zijn blik dwaalt af 't is net alsof hij opeens aan iets anders moet denken.

Moeder ziet dat wel en ze zegt zacht: „Ja, ook óns leven is opeens heel anders geworden, Ans Vooral voor Vader Denk eens aan onze koeien en aan Vaders land."

O, Ans voelt, dat Moeder gelijk heeft. Ze schaamt zich. Wat heeft ze vandaag toch weer alleen aan zich zelf gedacht. Wat heeft ze ook weinig omgekeken naar Janneman en Joke. Zelfs voor Kea heeft ze geen aandacht gehad. Ziet Moeder die verandering bij haar dochter. O, 't is soms net, alsof Moeder je gedachten kan lezen.

„Je ziet het, Ans, we kunnen wel plannen maken, maar we moeten altijd bedenken, dat God een streep kan trekken door onze plannen En dan mogen we niet mopperen of ontevreden zijn Ik hoop, dat je ook vriendelijk zult zijn voor tante Jo en oom Karel. En dan nog iets: „Je komt straks in een heel andere omgeving, net als je vanmiddag zelf zei: op een heel andere school en bij heel andere kinderen. Anders ging je 's middags dadelijk na schooltijd alleen met Lenie terug naar 't dorp. Kijk nu goed uit met wie je omgaat; bedenk: verkeerde vriendinnen kan je gemakkelijk vinden, maar goede moet je zoeken. Praat ook nooit op een minderwaardige manier over dingen, die God goed en mooi geschapen heeft. Dat doen som-

mige mensen en kinderen wel eens. Je moet nooit anders over jezelf of anderen spreken dan je zou doen, wanneer Vader en Moeder er bij waren. Er zijn mensen, die het mooiste en zuiverste, wat er op de wereld is, verknoeien door slechte praatjes Doe daar nooit aan mee. Heb je vragen, ga er dan mee naar tante, of doe je dat liever, bewaar ze dan tot de Paasvacantie, als je weer bij ons bent, naar we hopen En vergeet ook geen enkele dag te bidden

Moeder wacht even, dan ziet ze Ans recht in de ogen en vraagt ze: „Kan ik op m'n grote dochter aan?”

Ans slaat haar ogen niet neer.

„Ja, Moeder”, zegt ze zo flink mogelijk.

Dan klopt Moeder haar op de schouder en zegt: „Ik reken op je.”

„En ik ook”, merkt Vader, die stil geluisterd heeft, op.

Dan gaan ze weer terug naar het gezelschap geëvacueerden, dat aan een lange tafel in het midden van de grote zaal zit.

Vader en Moeder twifelen er niet aan, of dit gesprek in een rustig hoekje met Ans gevoerd, zal hun oudste niet licht vergeten.

Toch nemen beiden zich voor nog één ding voor Ans te doen . . . en wel geregeld voor hun kind te bidden.

HOOFDSTUK VII.

„Stopt u hier, chauffeur? Daarginds tussen de bomen loopt tante”

„Zo”, lacht de chauffeur, „die dame daar met die groene mantel? Ik geloof, dat ze ons al ziet. Kijk, ze steekt haar hand al op.”

De zware vrachtauto remt.

Ans bedankt vlug de chauffeur, groet hem vriendelijk en vliegt op tante af.

Tante en Ans begroeten elkaar hartelijk.

Kea is haast nog uitbundiger in zijn begroeting dan Ans.

„Kalm maar Kalm maar!” tracht tante de vrolijk springende en blaffende hond te kalmeren, „je springt me bijna omver.”

„Af, Kea”, beveelt Ans en Kea gehoorzaamt onmiddellijk.

Op weg naar tante's huis vertelt Ans vanzelfsprekend haar belevenissen van de laatste dagen, want tante heeft door de telefoon maar enkele bijzonderheden van de overstroming en evacuatie gehoord.

Ans praat bijna aan één stuk door, totdat ze thuis zijn en ook onder het eten, als oom thuis is, staat haar mond bijna niet stil over de gebeurtenissen van de laatste dagen.

Tante en oom schudden af en toe maar eens meewarig het hoofd, kijken elkaar soms veelbetekenend aan, maar onderbreken Ans' verhalen bijna niet.

Ze begrijpen, dat Ans behoefte heeft zich eens echt uit te praten.

's Middags, als oom naar de zaak is, laat tante al gauw het kamertje zien, waar Ans zal slapen.

Samen dragen ze Ans' koffer naar boven.

„Je hebt zo gesjouwd, de laatste dagen”, zegt tante, „ik zal je nu eens een handje helpen.”

„O, wat is tante toch hartelijk”, denkt Ans.

Dat bemerkt ze geregeld bij alle dingen.

Oom en tante zijn pas een paar maanden geleden verhuisd. Ans heeft hun nieuwe huis nog niet gezien en dus vanzelfsprekend dit kamertje niet.

Wat is het hier licht en helder!

„Nu, je brengt alles verder maar in orde, zoals je het hebben wil Dit is de kast, waar je je kleren kunt opbergen Hier kan je je boeken zetten, als je volgende week naar school gaat of, misschien ga je deze week nog wel . . . en hier Maar Ans hoort de rest van tantes woorden nog maar half. Ze is opeens veel stiller geworden.

Die woorden: „Als je volgende week naar school gaat of misschien ga je déze week nog wel”, houden haar plots geheel bezig.

Daar heb je het weer dat nare. Dat is waar ook, ze is hier niet met vakantie. Ze moet naar school naar een heel onbekende school waar geen Lenie is, geen

Zegt tante nu iets tegen haar? 't Dringt niet goed tot haar door.

„Wat heeft u, tante?”

„Hoorde je ècht niet, wat ik vroeg, Ans?”

Onderzoekend kijkt tante Ans aan Ze denkt: „Wat is ze

ineens afwezig! Zou ze aan thuis denken? . . . Nu, dat zou geen wonder zijn."

Dan legt tante vertrouwelijk beide handen op Ans' schouders en zegt, terwijl ze haar nichtje o zo vriendelijk aankijkt: „Ik vroeg alleen maar: „Je zult het hier wel vinden, hè?" Maar, dat hoorde je blijkbaar niet. Je stond zo in gedachten. . . . Hoor eens, Ans, Oom Karel en ik vinden het echt prettig, dat je een poosje bij ons komt. . . . Wij zijn altijd alleen samen. We vinden het wel eens leuk, zo'n grote dochter te hebben. . . . al is de oorzaak, waarom je hier moet komen, voor jou natuurlijk niet leuk. . . . Nu, Ans, ik hoop, dat we het echt goed met elkander zullen vinden."

Ans knikt, maar ze weet niet zo gauw, wat ze hierop zeggen moet.

Tante is wel vriendelijk. . . . maar tante is toch Moeder niet. . . En als het nu voor een week was. . . .

„Nu, dan ga ik maar naar beneden", hoort Ans tante zeggen, terwijl ze werktuigelijk naar het raam loopt, nadat tante haar schouders heeft losgelaten.

„Ik zal Kea naar boven sturen, want die schijnt je nu toch te vergeten. Als je nog wat te vragen hebt, zeg je het wel, hè?" Als tante de kamerdeur opendoet, om naar beneden te gaan, stapt Kea rustig binnen. Die heeft blijkbaar al een poosje staan wachten in de gang.

„Zo, dus dat is mijn domein voorlopig", denkt Ans, terwijl ze nu het kamertje toch eens goed opneemt. . . . Niet onaardig. 't Ziet er wel gezellig uit. . . . Leuke gebloemde gordijnen en tafelkleedje."

„Ja, Kea", zegt ze dan hardop, „dat is nu voorlopig ons huis." Met z'n grote, bruine hondenogen kijkt Kea haar trouwhartig aan. 't Is, alsof hij het vrouwtje verstaat, en begrijpt, dat Ans niet erg vrolijk gestemd is.

Als Ans op een stoeltje bij het raam neervalt, komt hij naast haar zitten en legt hij z'n kop op haar knieën.

„Dat doet hij altijd, wanneer hij me troosten wil", denkt Ans. Ze streel Kea over de kop en zegt: „Waren we maar weer thuis bij de baas, hè?"

Bij 't horen van het woord baas, spitst Kea de oren.

Hij kijkt haar weer aan en blaft een paar maal zacht, alsof hij zeggen wil: „Ja, 'k weet wel, wie je bedoelt."

Zo vat Ans het tenminste op, ze pakt z'n spitse snuit tussen haar handen en zegt: „Ja, wij begrijpen elkaar wel, hè? . . .

Jij zult wel goed op 't vrouwtje passen Wat doe je nu? Al die grote scherpe tanden laten zien? 'k Ben er niets bang van hoor! Je bijt me toch niet."

Plagend legt ze haar hand even tussen Kea's reusachtig gebit. Kea gromt . . . doet net, alsof hij haar bijten zal. Maar natuurlijk bijt hij niet dóór. Dat weet Ans wel. Kea speelt maar wat. Dat doet hij zo graag! En zo brengt hij ongemerkt het vrouwtje in een betere stemming.

Die week gaat Ans nog niet naar school „Ze moet eerst wat bekomen van de schrik", heeft oom gezegd, met een knipoogje naar tante.

Jullie gaan de stad maar eens in wat winkelen Ans helpt natuurlijk ook flink in de huishouding en Vrijdag gaan jullie maar eens naar 't spreekuur van mijnheer Oudega, het hoofd van de U.L.O. Dan kan je kennis met hem maken en vragen of Ans daar Maandag op school kan komen.

En zo gebeurt het.

's Morgens helpt Ans tante, 's middags gaan ze met Kea de stad in. Ans vindt dat wel gezellig, maar toch vindt ze het lang niet zo prettig als in de vacantie.

De radioberichten, die ze horen en ook de krantenberichten over de overstromde gebieden zijn niet bepaald opwekkend. Toch moet Ans dikwijls denken, als ze hoort of leest van het grote aantal slachtoffers: „Wat zijn wij er dan toch nog goed afgekomen."

Vrijdagmorgen komt er een brief van Moeder. Ans is daar erg blij mee. Moeder schrijft o.a. dat Vader weer is teruggegaan naar het dorp om daar eens poolshoogte te nemen van de stand van zaken en om eens te zien hoe het met hun huis is Ook hoopt Vader te kunnen helpen bij het herstel van de dijken. Ans vindt dat wel erg mooi van Vader, maar toch ook een beetje gevaarlijk. Maar Moeder schrijft, dat Vader het zijn plicht acht te helpen, waar hij helpen kan. Bovendien zit hij in het polderbestuur en meent ook niet gemist te kunnen worden.

Over terugkeer van het hele gezin schrijft Moeder niet. „Nee, dat kan nog wel weken, misschien wel maanden duren", denkt Ans. Haar gezicht versombert weer, als ze daaraan denkt.

Wel leuk, wat moeder schrijft over Janneman en Joke, dat die het zo naar hun zin hebben in Bosoord, maar met dat al zit zij hier toch maar in Den Haag.

Zeker, tante en oom zijn erg goed voor haar, maar „Oost-

West, thuis best" is een spreuk, die Ans vroeger wel eens onverschillig gelezen heeft, maar waaraan ze nu telkens denken moet.

De kennismaking met mijnheer Oudega valt Ans niet tegen. Mijnheer Oudega heeft ook wel een paar doordringende ogen, net als mijnheer De Leeuw, maar die ogen lachen Ans toch vriendelijk toe, als tante en zij het spreekkamertje van mijnheer binnenkomen. Als mijnheer Oudega een en ander van Ans gehoord heeft, zegt hij: „Ans, je hebt een moeilijke week achter de rug, maar met Gods hulp moet je toch weer verder. Je doet hier maar goed je best. Ik hoop, dat je hier spoedig zult wennen.”

Hij geeft Ans een stevige hand: „Tot Maandag dan maar,” zegt mijnheer.

Al ziet Ans erg tegen de nieuwe omgeving op, toch is ze besloten op school dadelijk flink aan te pakken. „'t Strandezeltje moet nu maar niet op een duwtje wachten”, denkt ze bij zich zelf. Ze neemt zich voor, geen dwaze dingen uit te halen, zoals met het boekje onder de les van „Pluumpje”. 't Kon anders van het jaar wel eens zitten blijven worden, overweegt ze. Oom heeft er haar al op attent gemaakt, dat ze wel verschillende andere leerboeken zal krijgen op deze school en Ans voelt, dat het dubbele inspanning zal kosten, zich daarin te werken.

„Met Gods hulp moet je toch weer verder”, heeft mijnheer gezegd.

Ans moet de komende dagen nog wel eens aan die woorden denken.

HOOFDSTUK VIII.

Maandagmorgen . . .

„Kon je maar mee, Kea”, zucht Ans, terwijl ze haar schooltas pakt.

Maar ja, dat mag niet . . . Kea moet natuurlijk thuis blijven.

Nu Ans' eerste schooldag in de stad is aangebroken, valt het haar nog moeilijker om te gaan, dan ze verleden week gedacht heeft. Ze denkt aan die bewuste Zaterdag, nu pas negen dagen geleden.

Hoe is het mogelijk, dat dit pas negen dagen geleden is, dat zij met Lenie voor het laatst naar huis ging! Het lijkt haar veel langer! Wat zag toen, vooral Lenie er tegen op om 's Maandags weer naar school te gaan, om in „Het hol van de Leeuw” te moeten verschijnen!

En nu? . . . Wat zou ze er niet voor willen geven, om weer naar haar eigen school te gaan! Daar zou ze graag een zware gang naar „het leeuwenhol” voor over hebben.

Hè, ze verlangt vanmorgen ook echt naar Lenie en trouwens naar al haar oude, trouwe vriendinnen.

„Maar vooruit! 'k Moet flink wezen!” houdt ze zich zelf voor.

„Moeder en Vader rekenen er op . . . Ja, die denken, dat ik zo gemakkelijk van huis kan! Vorig jaar toen ze een weekje naar Zeeland ging, zei Vader: „Je gaat nu nog naar Zeeland, maar later emigreer jij net zo gemakkelijk naar Nieuw-Zeeland.”

Ja, dat denken Vader en Moeder wel, maar 't is niet waar, hoor! Zo'n weekje voor je plezier naar Zeeland, dat is heel iets anders dan nu vandaag!

„'t Wordt tijd, Ans”, roept tante.

„Ja, tante, ik kom . . . Daar ben ik al.”

Met een vaartje vliegt Ans de trap af. Kea holt haar luid blaffend achterna.

„Nee, jij blijft thuis”, zegt Ans. „U houdt hem wel vast, hè tante?”

„Ga je dus liever ook zonder mij?” vraagt tante aarzelend.

„Of zou ik de eerste keer maar met je meelopen?”

„Nee, tante”, zegt Ans kordaat. „'k ga veel liever alleen.”

„Stel je voor”, denkt ze, „dat je door je tante zou worden weg-

gebracht, net als Janneman, toen hij voor het eerst naar school moest, door Moeder aan een handje naar school gebracht werd Zouden ze je toch zeker uitlachen!"

Als Ans bij school komt, vindt ze het dubbel moeilijk Ze kent niemand.

Maar gelukkig: daar luidt de schoolbel al De schooldeuren gaan open en een paar honderd leerlingen stromen naar binnen.

Ans informeert waar het lokaal van klas 1b is. Mijnheer Oudega heeft haar vorige week gezegd, dat ze in die klas geplaatst zal worden.

„Zeg, kijk-es, een nieuwe", hoort ze zeggen, als ze het lokaal binnenstapt.

Ze bemerkt vele nieuwsgierige blikken.

„Aller ogen zijn gericht op", denkt Ans. Dit is natuurlijk het vervelendste moment. Als ze nu maar eens even met iemand een praatje kon maken.

„Zo zeg, jij bent zeker een evacu ?" vraagt een van de meisjes heel vriendelijk.

„H , dat is gelukkig een begin", denkt Ans.

Dit meisje lijkt wel wat op Lenie. Ans vindt haar werkelijk sympathiek.

Gelukkig, het ijs is nu al wat gebroken.

Even later komt mijnheer van Santen, de klasseleraar binnen.

„Zo", zegt hij, „jij bent zeker Ans Riemsbeek. 'k Heb al van mijnheer Oudega vernomen, dat je vandaag hier op school zou komen. Nu 'k hoop, dat je het hier prettig zult vinden zo lang je hier bent. Kijk, daar bij het raam is nog een plaats vrij."

„Die mijnheer valt gelukkig ook al niet tegen", denkt Ans.

Ze gaat naar de haar aangewezen plaats en bemerkt, dat ze naast een meisje komt te zitten, dat wat ouder dan zij zelf is

Een heel ander type dan Lenie, constateert Ans onwillekeurig, misschien wel aardig, maar al een echte jongedame. Ze lijkt ook wel wat nuffig. Die zal niet met een losse mantel uit school hollen, zoals Lenie en ik samen op die laatste Zaterdag, toen we zo'n haast hadden 't Lijkt wel een japon, die ze draagt steekt af bij m'n schooljurk. Even later ontdekt Ans, dat dit dametje Olga Jansenius heet. Ans knikt, alsof ze zeggen wil: „Dat klopt zo'n deftige naam behoort bij dit dametje."

Die eerste les heeft een prettig verloop.

Gelukkig heeft Ans van aardrijkskunde zeker niet minder ge-

had dan deze klas. Maar of het met talen en wiskunde ook zo zal meevallen?

Bij 't les verwisselen is het nog al een geroezemoes. De meeste leerlingen maken een gezellig praatje met elkaar. Ans probeert ook een babbeltje met Olga te beginnen, „maar die zegt niet veel meer dan: „Ja” en „neen”, of „Zooo. . . .”

Ans geeft dan maar gauw de moed op en staart in gedachten voor zich uit Voordat ze er erg in heeft, is ze met haar gedachten vele tientallen kilometers ver buiten deze school. . . . Maar dan voelt ze opeens een rukje aan haar beide vlechten; aan de linker- wordt echter wat harder getrokken dan aan de rechter.

Vanzelfsprekend draait ze daarom haar hoofd naar links en ziet dan achter zich een blozend meisjesgezicht met een paar lachende ogen.

„Hé, Blesje!” klinkt het vrolijk.

„Hoe heet je eigenlijk, Blesje? Ik heb je naam straks niet goed gehoord. Ik heet Nel Rondorp.”

„Blesje?” denkt Ans verwonderd. Hoe komt ze daar nu aan. Maar dan begrijpt ze het ineens. Dat komt natuurlijk door haar vlechten, die Nel als leidsels hanteert. Zij is dus het paard en Nel zo-even de koetsier. Wat een grappenmaakster is dat! Heel wat vlotter type dan die deftige Olga.

„Ik heet Ans, hoor! Ans Riemsbeek”, zegt ze opgewekt terug. Nu, met die Nel wil ze wel goede vrienden worden. „k Ben er anders wel op vooruitgegaan”, denkt ze „het strandzeltje is gepromoveerd tot Blesje. Een „Bles” loopt doorgaans harder dan een ezel. . . .”

Ans, nu dwars in haar bank zittend, babbelt nog even met Nellie, dan komt de handwerklerares, die zich blijkbaar wat verlaat heeft, met 'n grote vaart binnen.

„Die Juf loopt nog harder dan een bles”, denkt Ans, terwijl ze weer recht in haar bank gaat zitten. Ze moet zelf om die gedachte even grinniken.

Olga kijkt haar 'n ogenblik van terzijde aan en trekt dan heel verwonderd haar smalle, donkere wenkbrauwen op

Opgewekt komt Ans thuis. 't Is haar deze eerste morgen niet tegengevallen.

Belangstellend vraagt tante: „En? Hoe is 't gegaan, Ans?”

„O, goed hoor, tante. 't Zal heus wel gaan.”

Dat vindt tante prettig natuurlijk en ook Kea schijnt er weer

alles van te begrijpen, want hij blaft en kwispelstaart, dat het een aard heeft. En volgens Ans staat als nummer één op z'n programma „Stoeien.”

„Nu, dan gaan jullie maar even de tuin in”, lacht tante. „Niet in m'n huiskamer, hoor!”

En dan hollen die twee: Ans en Kea weldra om het grasgazon, zodat tante, die voor het keukenraam staat, er het grootste plezier in heeft.

„Hè, hè, hè”, zegt Ans, als ze even later met verwarde haren binnenkomt, „'t is maar goed, dat Olga me nu niet zien kan.”

„Wie is Olga?” vraagt tante.

En dan vertelt Ans, ook aan oom, die juist binnen komt, van haar kennismaking met Olga en Nellie en van alle andere belevissen van deze eerste schoolmorgen.

„'k Geloof, dat het Ans erg is meegevallen”, zegt oom, als Ans na het middageten weer in opgewekte stemming vertrekt.

„Gelukkig wel”, meent tante. „'t Valt me erg mee, want ik heb tegen vandaag misschien nog meer opgezien dan Ans zelf.”

HOOFDSTUK IX.

Na enkele dagen is Ans reeds aardig ingeburgerd in haar omgeving.

Ze is nu toch maar blij, dat ze weer naar school is gegaan, al krijgt ze soms een aardige portie huiswerk mee.

Er zijn echter andere oorzaken, die de hoge barometerstand van Ans' blijde Maandagmorgenstemming langzamerhand doet dalen. En vooral de eerste oorzaak is trouwens heel begrijpelijk.

Als Ans 's avonds klaar is met haar werk, neust ze wel eens in de krant en als ze dan leest van de vreeslijke gevolgen van de ramp, waarover eerst nu allerlei bijzonderheden bekend worden, maakt haar dat soms heel stil. Dan ziet ze haar vroegere omgeving weer voor zich

Ze zou dan zo wel weer naar Vader, Moeder en ook . . . naar Lenie toe willen gaan.

Ze is gelukkig te weten gekomen, dat ook Lenie en haar ouders en broertje gered zijn. Jammer echter, dat ze niet weet, waar Lenie nu is.

Kort na haar aankomst in Den Haag, heeft Ans een brief naar Vader en Moeder geschreven en daarbij een briefje voor Lenie ingesloten. Ze heeft Moeder gevraagd, of ze dat briefje naar Lenie van der Lande wil doorsturen, mogelijk konden Vader of Moeder toch wel het adres van de familie van der Lande te weten komen.

En ja hoor, die eerste Maandag, dat ze in Den Haag naar school is gegaan, komt er een brief van Moeder, waarin niet alleen staat, dat alles goed blijft gaan in Bosoord, maar ook, dat Moeder Ans' brief naar Lenie, die nu in Harderwijk bij familie is, heeft doorgezonden.

„Nu zal er wel gauw antwoord komen van Lenie“, denkt Ans. De dagen gaan echter voorbij maar er komt geen brief van Lenie.

Elke morgen wacht Ans voor schooltijd de post op, maar iedere dag tevergeefs.

Ans bemerkt wel, dat daardoor haar stemming minder vrolijk wordt. En als ze dan ook nog een paar dagen langer dan ze

verwacht had, op Moeders derde brief moet wachten, gaat ze op een morgen met een heel onverschillig gezicht naar school. Ze loopt zó langzaam, dat ze bijna te laat komt. Een vriendelijke aansporing van mijnheer Oudega om niet te veel op het nippertje te komen, vat ze ook al kwaad op en met een boos gezicht ploft ze neer in haar bank.

Nellie Rondorp ontgaat dit niet. „Gunst, wat een gezicht!” denkt deze. „Hm, dat staat op zwaar bewolkt tot betrokken, met kans op regen.”

Wat zou ze hebben? Zou er iets ergs zijn met haar familie? Ja, dat zou best kunnen. De les is wel begonnen, maar 'k moet toch maar eens even informeren.

En, zoals gewoonlijk, wanneer ze Ans iets wil vragen, trekt Nel zachtjes aan Ans' rechter haarvlecht.

Belangstellend vraagt Nellie: „Zeg, Ans, wat heb je? Scheelt er iets aan?”

„Niks bizonders, hoor!” bitst Ans terug en ze denkt: „Waar bemoeit dat kind zich mee? Alsof ik haar alles moet vertellen! Dat zou ze wel willen!”

Het werk vlot die morgen ook niet goed en wanneer ze een zin in het Frans moet vertalen, maakt ze een paar koeien van fouten, die de lachlust van sommige leerlingen opwekken.

„Ook dát nog”, moppert Ans. „Wat een nare, flauwe kinderen zijn dat hier die lachen nu notabene om een paar onnozele fouten. . . . , net alsof het zelf allemaal zulke bollebozen zijn. Nu, dat hoeven ze heus niet te denken, hoor! Ze zijn hier in de stad zeker niet knapper dan bij ons!”

Die morgen blijft Ans mokken. Wel komen er af en toe eens betere gedachten bij haar boven en een enkele keer is 't zelfs of er een stem in haar hart zegt: „Toe, Ans, niet onbillijk zijn, hoor! Tegen zo'n slechte stemming moet je vechten!” Maar Ans vecht niet; ze geeft aan haar neerslachtige stemming toe en het schijnt vandaag voor haar zelfs een vreemd genoegen te zijn, de dingen veel somberder te zien dan ze in werkelijkheid zijn.

Om twaalf uur kijkt ze dan ook bij het uitgaan van de school niet naar Nellie om. Ze loopt vlugt door en verdwijnt om de hoek van een straat, die ze anders nooit inslaat.

Tante merkt wel, als Ans wat later dan gewoonlijk thuiskomt, dat die erg stil is, maar ze zegt niets.

Kea probeert haar zachtjes naar de tuin te trekken. „Je moet niet in m'n rok bijten”, zegt Ans tamelijk bits en Kea, die zich

toch heus van geen kwaad bewust is, gaat met z'n staart, die bijna over de grond sleept, stil naar z'n mand, die in een hoekje van de keuken staat.

Mokkend gaat Ans 's middags weer naar school. Ze móet wel . . . maar anders . . . Hè, die nare school hier. Op haar eigen school was 't véél prettiger . . . had je nog eens echt schik, zoals toen met dat boekje, voordat „Pluumpje” het afpakte.

Zou Lenie nu? . . . Ach, wat loopt ze toch aan Lenie te denken! Lenie denkt heus niet aan haar . . . anders had ze immers al lang teruggeschreven! Moeder schrijft ook niet. Niemand denkt aan haar. Ans begint meelij met zich zelf te krijgen.

Op school gaat het onder de eerste les al helemaal verkeerd. Mijnheer van Santen heeft een paar grote sommen opgegeven. Die gelden nog wel als repetitie voor het Paasrapport. Eerst een paar metriekstelselsommen, dan een paar worteltrekkingen en tenslotte een vormsom met een flinke deling . . . En o, die deling komt niet uit! . . . Dat maakt Ans nog kribbiger. En dan . . . als ze voor de derde keer „vastloopt”, voelt ze een rukje aan haar rechtervlecht. Ze kijkt niet om. Dat is Nellie natuurlijk weer, maar ze kan, wat Ans betreft . . .

Dan fluistert Nellie heel zacht: „Zeg, Staartje, krijg je die laatste uit? En bij dat woord „Staatje” geeft Nel een tweede, nog wat steviger ruk aan Ans' vlecht.

Maar dan keert Ans zich spinnijdig om.

Hoe krijgt dat kind het in haar hoofd om „Staat” tegen haar te zeggen. Want ja, in haar boze bui maakt Ans van „Staatje” in haar gedachten „Staat”.

„Trek aan je eigen vlechten“, bitst ze Nellie toe.

„Die heb ik niet Had ik ze maar!“ lacht Nellie zachtjes. Mijnheer van Santen geeft een waarschuwend tikje op de lesse-naar: „Doorwerken daar, meisjes en niet afkijken, Ans!“ „Afkijken? Dat doe ik niet“, pruttelt Ans, maar ze kijkt nu toch verder voor zich en terwijl ze de deling weer gaat overrekenen, denkt ze nijdig: „Nou nog mooier, om „Stáárt tegen me te zeggen hoort zeker tot de stadsmanieren.“

Als de bel gaat, is de laatste vormsom niet uitgekomen en Ans, die de laatste tijd weinig aan sommen in verband met het metriekstelsel gedaan heeft, vreest, dat ook haar eerste twee sommen fout zijn.

Dat zou een vier betekenen en misschien wel een onvoldoende op haar Paasrapport, want rekenen is nu eenmaal nooit haar beste vak geweest.

„Ja, dat heb je nu, als je vriendinnen je onder 'n repetitie van je werk afhouden“, moppert ze in zich zelf, wanneer ze in de gang zo vlug mogelijk haar mantel aantrekt.

Ze zal maar weer alleen naar huis gaan Maar Nellie is er vanmiddag vlugger bij dan vanmorgen; nee, Ans kan haar ditmaal niet ontlopen.

„Toe, Ans“, zegt Nel vriendelijk, als ze op het schoolplein lopen, „doe toch niet zo flauw. Vond je het nu zó erg, dat ik „Staatje“ tegen je zei? Als je dat werkelijk erg vindt, zeg ik het nooit weer“

Maar Ans zegt niets, totdat ze bij de zijstraat komen, die ze om twaalf uur ook is doorgegaan Dan zegt ze snel: „k Ga hierheen! Bonjour!“

Nellie blijft op de hoek van de straat staan en kijkt haar verbaasd na en zegt in zich zelf: „k Begrijp er niets van 'k Had niet gedacht, dat Ans zo gauw aangebrand zou zijn Ze kan toch anders wel tegen een grapje! Vanmorgen keek ze ook al niet vrolijk Misschien met haar verkeerde been uit bed gestapt 't Valt ook niet mee, als je zo ver van huis bent iedere dag.“

Onderweg neemt Ans zich voor, vanavond eens naar huis te schrijven. Ze zal schrijven, hoe ze elke dag uitziet naar brieven en dat ze haar hier - in de stad - zo maar „Staat“ noemen.

Vader en Moeder moeten het maar eens weten, dat ze het hier op de duur, lang niet naar haar zin heeft. En dat ze niet van plan is, alles goed te vinden, wat tegen haar gezegd wordt. Zodra ze thuis is, gaat ze naar haar kamertje en schrijft een

allesbehalve opgewekte brief. Aan het slot schrijft ze, of Vader nu nog niet weet, wanneer ze terug kunnen gaan, want dat ze zó verlangt terug te gaan. . . . omdat ze het in de stad niets fijn vindt.

Ziezo . . . nu voelt ze zich een beetje opgelucht! 't Is toch eerlijk, om alles maar eens precies te schrijven zo als het is? Ans gaat onmiddellijk de brief posten. Maar als ze op weg is naar de brievenbus, vraagt daar dat lastige stemmetje van binnen, het stemmetje, dat ze toch nog niet helemaal tot zwijgen kan brengen: „Is het eigenlijk wel precies zó, Ans, als jij geschreven hebt? Waarom schreef je niet, hoe vriendelijk Nellie na schooltijd tegen je was, hoe goed ook oom en tante voor je zijn? Zouden Vader en Moeder, die nu toch al zoveel zorgen hebben, niet erg verdrietig worden als ze die brief lezen? Als jij werkelijk Moeders grote dochter wil wezen, post die brief dan niet.”

„En ik doe het tóch”, zegt Ans half hardop, zodat een meisje, dat ze juist op straat passeert, haar even verwonderd aankijkt. Maar Ans merkt dat niet eens.

't Wordt avond . . . En als Ans dan wat kalmeert, wordt het steeds moeilijker voor haar, dat waarschuwend stemmetje te onderdrukken. Ze gaat de gebeurtenissen van de laatste dagen toch weer wat anders zien. . . . Vooral, wanneer ze naar bed gaat en neerknielt voor haar avondgebed.

Wanneer ze gebeden heeft:

„O, grote Christus, Eeuwig Licht,
Niets is bedekt voor Uw gezicht”

dan wacht ze even.

„Niets bedekt. . . .” dus ook niet dat van vandaag. Heeft ze juist vandaag niet heel verkeerd gedaan? Wat is ze toch weer prikkelbaar geweest. Dat is vanmorgen al begonnen. En dan die brief Ans schaamt zich diep. Ze moet anders worden, héél anders. Ze moet leren strijden tegen het boze.

Ans bidt om vergeving van haar zonden, vraagt ook om 'n ander hart. „De Heere Jezus wil ons onze zonden vergeven, heeft Moeder kort geleden nog gezegd, als we er Hem ècht om vragen.”

Ans bidt zoals ze de laatste dagen niet gebeden heeft. Het stemt haar rustiger en ze neemt zich vast voor alles morgen zoveel mogelijk goed te maken.

Hoè dat weet ze nog niet precies.

Maar ze maakt wel allerlei plannen. En al plannen makend, valt ze in slaap.

HOOFDSTUK X.

„Ans, er is een brief voor je gekomen”, zegt tante, even voordat Ans naar school gaat.

De post is vroeg. Anders komt zij de postbode buiten vaak pas tegen, soms is ze zelfs al naar school, als hij komt.

Vanmorgen echter een „brief bij haar ontbijt!”

„O, die is van Lenie!” juicht Ans.

Vlug ritst ze de enveloppe open . . . dan leest ze met spanning de lange brief.

Lenie weet zoveel te vertellen! Ze schrijft over dorpsgenoten, die de ramp niet overleefd hebben. Daaronder zijn ook kinderen, met wie ze vroeger beiden op de dorpschool gegaan hebben . . .

Ans staart even, als versuft, voor zich uit.

„Wat èrg”, stamelt ze. Die kinderen zal ze dus nooit meer zien. Ans kan het zich niet indenken . . . En zij zelf . . . zij heeft haar ouders nog, haar broertje en haar zusje. Ook een tehuis, waar goed voor haar gezorgd wordt . . .

„'t Is tijd, Ans”, waarschuwt tante. „Heb je erg in de klok? Je moet me vanmiddag maar eens vertellen, wat Lenie zo al geschreven heeft. Maar nu moet je heus gaan.”

„O, tante . . . 't is zo erg, wat Lenie schrijft. Ik zal die brief wel hier laten, dan kunt u 'm rustig lezen . . . Is 't al kwart over acht? Ja, dan moet ik dadelijk weg!”

Ans loopt zo hard ze kan. Ze wil proberen nog een paar minuten vóór tijd te zijn. Ze wil Nellie persé nog even spreken vóór schooltijd.

„Nee, gelukkig, de bel is nog niet gegaan. Ans' ogen zoeken het hele schoolplein af . . . maar, wat een teleurstelling; ze kan Nellie nergens ontdekken.

„Hè, wat jammer, dat ze nu vandaag juist zo laat is”, denkt Ans spijtig, „eigenlijk niets voor Nellie, meestal is ze, vooral 's morgens, nog al vroeg.”

Maar als de school aangaat, is Nellie er nóg niet.

Haar plaats blijft de gehele morgen leeg en ook 's middags verschijnt Nellie niet . . .

„Zou Nellie Rondorp ziek zijn?” vraagt Ans aan de andere meisjes. Niemand weet het echter. Gisteren was ze nog zo fris als een hoentje, meent er een.

„Ze is nooit ziek”, zegt een ander.

„Weet je wat?” denkt Ans, „ze woont wel een heel eind uit de buurt, maar vanmiddag, na schooltijd, ga ik naar haar toe.”

Om vier uur is ze in een ommezien verdwenen. Ze moet wel een paar maal de weg vragen, want ze is nog nooit bij Nellie thuis geweest. Gelukkig, dat ze haar adres weet

Maar als ze in de straat loopt, waar Nellie woont, gaat ze toch onwillekeurig wat langzamer lopen.

„Wat zal ik eigenlijk zeggen? En hoe moet ik beginnen?”

Ans weet het niet. No. 320. Hier is het. Even aarzelt ze. Zal ze aanbellen? Of toch maar gauw doorlopen?

„Ben je mal”, zegt ze dan tot zich zelf, „dóórzetten!”

Dan voordat ze nog op de schel drukt, ziet ze iemand voor het raam zitten. Ja werkelijk, het is Nellie! Nellie, die het raam openschuift en lachend zegt: „Ik kom hoor Maar ik kan niet hard lopen. Even geduld!” Dan gaat het raam weer dicht.

„Gelukkig niet ziek en niet boos”, denkt Ans.

't Duurt anders wel een hele tijd, vóór dat de deur opengaat.

Hoe zou dat komen?

Ha! Daar is ze eindelijk.

„Wat leuk, Ans, dat je gekomen bent! Kom binnen, zeg!”

Maar dan schrikt Ans toch wel even.

Wat loopt Nellie vreemd. En waarom grijpt ze zich zo overal aan vast?

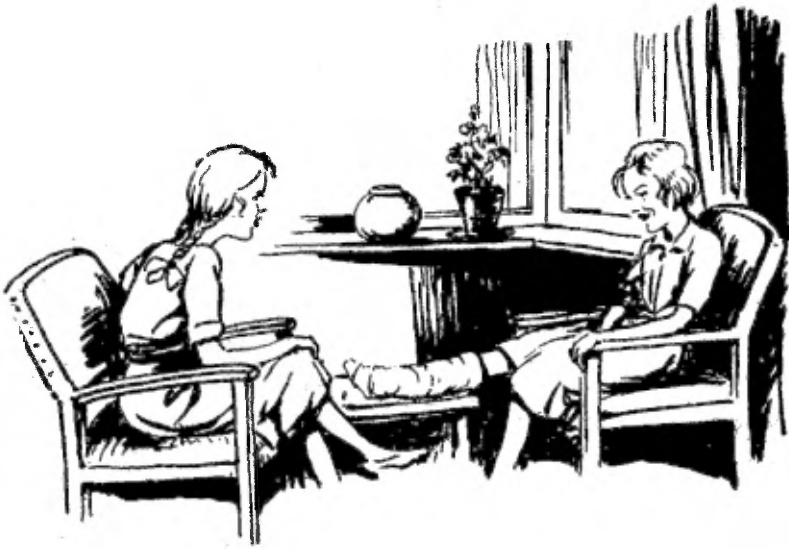
Dan ziet ze het. Nel heeft een stijf been. 't Is dik gezwachteld en eigenlijk hinkt ze, meer dan dat ze loopt.

„Wat heb jij?” vraagt Ans.

„O, dat valt wel mee, hoor!” stelt Nellie gerust, terwijl ze handig op haar linkervoet ronddraait en met haar ene hand de knop van de kamerdeur grijpt en met de andere hand tegen de muur steunt.

„Een beetje gevallen Zal ik je straks wel vertellen. Kom eerst maar binnen. O ja Je jas nog! Nu hang die daar maar op. Ik ga alvast weer zitten.”

Als Ans de kamer binnengaat, zit Nellie al weer in de erker in een gemakkelijke stoel. Ans ziet net, hoe haar vriendin het gezwachtelde been heel voorzichtig op een laag stoeltje neerlegt.

„Kom hier gezellig bij me zitten", nodigt Nellie. „Hè, kind, ik hijg van dat hinken", lacht ze. „'k Wou je gauw open doen.... maar 'k ben nu net zo vlug als een slak."

En wanneer Ans dan nog even verbaasd en stil naar haar kijkt, begint Nellie zèlf te vertellen, wat er gebeurd is.

„Nou, 'k heb vandaag niet gespijbeld, hoor! Moet je horen, zeg! . . . Gisteravond, toen ik met Moeder het werk deed en de ramen zeemde . . ."

„Ramen zeemde?" valt Ans verbaasd in de rede.

„Ja . . . ramen zeemde", bevestigt Nellie. „Toch niets bizonders? . . . Dat doe ik zo vaak. 'k Werk altijd met Moeder samen. Werken is toch geen schande?"

Dan wacht ze even en kijkt Ans vragend aan. Maar als die niets zegt, gaat ze verder:

„Nou . . . ik stond op de trapleer, hè . . . en toen duikelde ik er ineens af. . . 'k Begrijp nog niet, hoe het gebeuren kon. . . bepaald misgestapt . . . maar enfin, 'k lag ineens languit op de grond en de emmer met water kukelde ook om! 'n Natte boel, Ans!"

„Wat èrg . . ." zegt Ans meewarig.

„Nu ja, dat had allemaal nog wel losgelopen . . . maar ik kon niet op m'n rechterbeen staan. Raar eigenlijk, want er was niets aan te zien. 'k Voelde er eerst ook niet veel van. Maar vannacht heb ik toch een pijn gekregen! Nou . . . en vanmorgen was m'n knie zó dik, dat ik onmogelijk lopen kon. Toen is

Moeder maar eerst naar de dokter gegaan, en wat later dan gewoonlijk naar kantoor."

"Is je Moeder dan op een kantoor?" vraagt Ans verwonderd.

"Ja, wist je dat nog niet?"

En dan, met een wat minder opgewekte stem dan gewoonlijk zegt Nel: „Dat moet toch zeker wel? Hoe zouden we anders . . . Ze maakt de zin niet af . . . kijkt even stil voor zich uit.

„Kunnen leven . . .” vult Ans in haar gedachten aan.

Ans durft niet te vragen: „Heb je dan geen vader meer?"

Vreemd eigenlijk, nu gaat ze al een poosje met Nellie om, en dat ze dit dan nog niet van haar wist.

Nellie schijnt te begrijpen, wat Ans denkt, want ze zegt nu:

„Dat heb ik je nog niet verteld, hè . . . maar m'n vader wordt al zo lang ergens in Gelderland verpleegd . . . Vader is wel heel erg ziek geweest, maar hij gaat nu gelukkig goed vooruit. Over een poosje komt hij misschien wel weer thuis."

Nellie kijkt weer wat vrolijker bij die laatste woorden.

„Je begrijpt nu zeker wel", vervolgt ze, „dat Moeder daarom naar kantoor gaat en dat wij dan 's avonds samen het werk doen?"

Ans zegt niet veel, maar ze denkt des te meer . . . Waar kwam ze ook weer voor? O ja, om dat nare gedoe van gisteren. Wat heeft ze toen lelijk gedaan tegen Nellie . . . zo kribbig. Ja, toen kon ze niets hebben.

En die Nellie is zelf altijd zo vrolijk, zo aardig, terwijl haar Vader nooit thuis, en Moeder op kantoor is . . . Dan 's avonds behalve haar huiswerk met Moeder samen werken en nu weer de hele dag liggen . . .

En ja, nu moet ze toch langzamerhand ook zeggen, waarom ze eigenlijk gekomen is.

„Eh . . . Nellie", begint ze, „moet je horen . . . Gisteren was ik zo vervelend tegen je . . . 'k Vind het nu zelf zo naar . . ."

„O", lacht Nellie, „dat kwam, omdat ik „Staartje" zei, hè? Doe ik niet meer, hoor! Maar heus zeg . . . 'k Deed 't niet om je te plagen. 'k Vind die vlechten van jou juist zo mooi! 'k Zou ze zelf ook graag willen hebben . . . maar dan moet je dat peenhaar van mij zien . . . daar zit gewoonweg geen groei in!"

„Ben je dus niet meer kwaad op me?" zegt Ans dan nog, „omdat ik gisteren zo . . . zo . . . raar tegen je deed."

„Ga nou gauw!" zegt Nellie, met een veelzeggende hoofdbeweging. „Wie zou daar nu nog kwààd om zijn. Maar hoor-es . . .

daar is Moeder! 'k Hoor de voordeur gaan. Door al ons praten, heb ik ze niet eens zien aankomen!"

Even later stapt mevrouw Rondorp binnen.

„Zo, heb je visite, Nel?" vraagt mevrouw al bij de kamerdeur. „Dat is leuk Zal ik eens raden wie dat is? Ik denk, dat 't Ans Riemsbeek is, met wie je 't altijd zo goed kunt vinden."

„Dus Nellie heeft gisteren niet eens verteld, hoe humeurig ik geweest ben", flitst het door Ans' gedachten.

Dan loopt ze op mevrouw toe, geeft haar een hand en bemerkt nu pas, hoe moe Nellie's Moeder er eigenlijk uitziet.

Maar aan de toon van mevrouws stem kan je dit heus niet horen, wanneer ze Nellie vraagt:

„En? Hoe is het met jouw knie, zeg?"

„O, best Moe nog wel een beetje pijn, als ik m'n knie beweeg, maar al veel minder dan vanmorgen."

„Nu, we zullen straks wel eens kijken, of die knie al wat dunner is, dat kan je met zo'n zwachtel er om niet goed zien. Maar 'k ga eerst vlug een kopje thee zetten, ook voor Ans, want ik vind het zó leuk, dat die je zo gauw is komen opzoeken."

„Jammer, dat ik u vanmiddag niet helpen kan, Moe", meent Nellie.

„O, dat geeft niets voor een keer, hoor Nel Je hebt gisteren nog zó je best gedaan."

En mevrouw Rondorp gaat vlug thee zetten en voorbereidingen treffen voor het avondeten. 's Avonds eten mevrouw en Nel altijd warm.

„'t Lijkt wel, alsof mevrouw haar dag pas begint", denkt Ans. Even later drinken ze gezellig een kopje thee en dan gaat Ans spoedig naar huis, nadat ze beloofd heeft, weer eens gauw terug te komen.

Op de terugweg loopt Ans diep in gedachten. Ze moet telkens zichzelf met Nel vergelijken. Wat moet die Nel veel missen . . . een Vader, die niet thuis is en die ziek is En wat moet ze veel doen! En toch is die Nel zo'n opgewekte klant echt „Moeders grote dochter".

Ans vindt, dat ze toch maar een fijne vriendin heeft gevonden en zal dit vanavond ook aan Moeder schrijven en ook, dat haar brief van gisteren „helemaal mis" is geweest.

Als Ans thuiskomt, wacht haar een nieuwe verrassing: een brief van Moeder!

En zo'n hartelijke, gezellige brief!

Moeder vertelt zulke leuke dingen van Joke en Janneman!
„Moet U horen, tante. Moeder schrijft: „Gisteren zag Joke hier in de vijver van een buitenplaats eenden zwemmen. En toen er een paar eenden naar haar toe kwamen lopen”, zo leest Ans voor, „riep Joke: „Kijk die eens een mooie, nieuwe schoentjes aan hebben, Mamma!” Die zwemvliezen en tenen zag ze voor nieuwe schoenen aan.”

Maar ook andere dingen schrijft Moeder. Van Vader, die een paar dagen thuis geweest is en die verteld heeft, dat er nog heel veel moet worden gedaan aan de dijken, willen ze eind April of begin Mei kunnen terugkeren. Vader heeft het wel heel druk, maar hij is vol goede moed.

Moeder vraagt ook, of Ans niet vergeet te bidden en of ze er nog wel eens aan denkt, wat ze vóór haar vertrek uit Utrecht beloofd heeft.

Dit gedeelte van Moeders brief maakt Ans heel stil En opeens bedenkt ze met schrik, dat Moeder nu ook háár brief heeft gekregen. Die nare brief, geschreven in een ontevreden stemming.

Ans besluit, om alles maar eens eerlijk met tante te bespreken. En dat doet ze ook.

Tante wordt niet boos. Integendeel, ze knikt af en toe begrip-pend, wanneer Ans haar alles vertelt. Ze laat Ans maar eens helemaal uitpraten.

En wanneer Ans dan uitverteld is en erg verdrietig kijkt, zegt tante alleen: „Jammer, dat je mij niet wat eerder verteld hebt, waarover je liep te tobben. Ik bemerkte de laatste dagen wel, Ans, dat je ergens over liep te tobben, maar je wilde me blijkbaar niet vertellen, wat er aan scheelde. Je had me toch beloofd, als er moeilijkheden waren, alles met me te bespreken? Voortaan dóen, hoor! Je ziet nu gelukkig zèlf in, dat je verkeerd gehandeld hebt. Ik zou maar dadelijk Moeder”

„Een andere brief schrijven”, vult Ans haastig aan. „Ja, tante, dat ben ik al van plan. Ik begin dadelijk.”

En vóór dat oom thuis komt, is Ans al begonnen met haar brief, waarin ze vertelt, dat ze zo'n spijt heeft, zó geschreven te hebben, als ze gisteren gedaan heeft. Ze vraagt ook, of Vader en Moeder haar dit vergeven willen.

Natuurlijk schrijft ze ook van haar bezoek aan Nellie en dat ze echt blij is, zo'n goede vriendin gevonden te hebben.

Samen met oom en Kea gaat ze na het eten de brief posten. Oom, die vanzelfsprekend ook het hele verhaal te horen krijgt, zegt: „Ans, ik geloof, dat je nu wel over het moeilijkste heen bent. En, zo'n geval als dit, kan een les voor je hele leven wezen. Ik weet zeker, dat Vader en Moeder er ook zo over zullen denken en dat ze na het lezen van je laatste brief helemaal niet meer boos op je zullen zijn”

HOOFDSTUK XI.

En nu is het Paasvacantie!

Maar inplaats, dat Ans nu naar oom en tante in Den Haag gaat, zoals ze in het begin van het jaar zo vurig hoopte, gaat ze met oom en tante een paar dagen naar Vader en Moeder!

Maar ook naar die reis heeft ze de laatste dagen verlangend uitgezien.

Ze maken de tocht naar Bosoord in een bestelwagentje. Oom, die een paar dagen vrij heeft kunnen maken, bestuurt het wagentje zelf. Ook Kea is van de partij.

Even had oom Ans geplaagd en gezegd: „Kea moesten we maar bij de burens doen Je kunt toch zo'n hond niet altijd en overal meenemen.”

Maar toen had Ans, die 'n ogenblik dacht, dat oom dit werkelijk meende, een vurig pleidooi gehouden voor Kea en voor Janneman en Joke! Als Kea er niet bij zou wezen, wat zouden Jan en Joke dan toch teleurgesteld zijn!

„En Ans zelf niet?” had oom een beetje ondeugend gevraagd.

„Ja, natuurlijk ik ook!” had Ans gelachen.

„Nu, we zullen wel eens zien, wat je zo al mee kunt nemen in zo'n bestelwagentje”, had oom tenslotte gezegd, „maar ik beloof nog niets, hoor!”

Maar nu de grote dag is aangebroken, is Kea dan toch van de partij en hij gedraagt zich onderweg weer heel voorbeeldig, zoals je dat — volgens tante — van een keurig opgevoede hond ook kunt verwachten.

Bosoord!

De laatste lange laan, voordat het eigenlijke dorp begint.

Ans wordt onrustig tuurt door de voorruit of ze al iets van het dorp kan zien.

Kea wordt ook onrustig waarschijnlijk alleen maar, omdat het vrouwtje onrustig wordt.

Als tante dit laatste ook opmerkt, meent Ans: „Nee, tante, Kea ruikt vast al wat. . . .”

„Ja, benzine”, zegt oom laconiek.

„Plaaggeest”, moppert Ans, kwasi-boos. Maar dan heeft ze weer al haar aandacht bij de weg

„Hal Hier beginnen de huizen! Nu nog even rechts om . . . Pas op, dat u dat jongetje niet”

Maar dan opeens onderbreekt Ans zelf die laatste zin: „'t Is Janneman! 't Is Janneman!”

Bij 't horen van die naam zit Kea opeens recht overeind en begint heftig te blaffen.

De auto stopt En dan!

Wie komen daar het huis uitlopen?

Moeder met Joke op de arm en Vader met Gromoe aan de arm!

't Portier van de kleine bestelwagen vliegt open.

„Ans Ansie!”

„Janneman! Vader! Moeder! Joke, kleine schat! Gromoe!”

„Waf, waf, woef!”

Wat een weerzien! . . .

Tante en oom doen het wat kalmer aan, maar daarom niet minder hartelijk.

Dan gaat het „in optocht naar binnen”.

Wat valt er veel te vertellen!

Ans haalt al gauw haar Paasrapport te voorschijn en ratelt:

„Kijk eens, Vader Moeder valt nog niet tegen, hè? Geen enkele onvoldoende. En voor rekenen weet u wel, waarvoor ik zo bang was en meende zo'n slechte repetitie gemaakt te hebben: een acht! Nooit van m'n leven voor rekenen gehad!”

„Je moest maar in Den Haag blijven”, zegt Vader, terwijl hij oom een knipoogje geeft. „Als wij dan misschien over een paar weken teruggaan”

„Gaan we dan al over een paar weken?” juicht Ans.

„Als we gezond zijn en alles zo blijft gaan als nu”, zegt Vader, „ja, dan wel De ergste gaten in de dijken zijn gelukkig al dicht, maar”

Vader zwijgt even. 't Is, alsof hij de blijde stemming van het weerzien niet wil bederven door een minder prettige opmerking, en toch

Ans kijkt Vader even heel opmerkzaam aan de bezorgde trek op Vaders gezicht is haar niet ontgaan.

„Ons huis is erg beschadigd”, zegt Vader, „en 't zal nog wel een hele tijd duren, vóórdát het hersteld is, maar toch geloof ik wel, dat ook dit weer goed komt”

Dan zegt Moeder zacht: „Maar we zullen er velen missen, die we zo goed gekend hebben.”

Die laatste woorden van Moeder maken allen even stil.

O, en ook Ans begrijpt heel goed, dat Moeder dit niet zegt om haar verdrietig te stemmen, maar het is zoals oom, die het eerst de stilte verbreekt, opmerkt:

„Je hebt gelijk . . . We mogen de vele slachtoffers én ook hen, die bij het reddingswerk hun leven lieten, niet vergeten. Al zijn we, o zo dankbaar, dat God jullie leven heeft gespaard.”

Als Janneman en Joke naar bed zijn gebracht, praten de ouderen en Ans nog wat rustig na. Gromoe, in haar stoeltje bij de kachel, kijkt met trots naar haar kleindochter. „Wat wordt ze toch groot!” zegt ze telkens.

„Ja”, zegt tante, „en ze heeft ook flink haar best gedaan. Niet alleen op school, maar ook thuis. Die nieuwe vriendin heeft een heel goede invloed op haar gehad.”

„Dat is waar”, merkt Ans een beetje verlegen op, „die heeft zulke nare dingen in haar leven en is toch altijd zo opgewekt en dapper, net als haar Moeder. En dan mag ik toch ook niet humeurig wezen?”

„Dus u hebt niet over haar te klagen?” vraagt Vader.

„Nee, echt niet”, meent tante. „Oom en ik hopen dan ook, dat ze met de grote vakantie weer bij ons mag logeren.”

„En mag Nellie dan ook een paar weken bij ons komen?” vraagt Ans, terwijl ze Vader en Moeder vol spanning aanziet.

„Zou Lenie dan niet jaloers wezen?” plaagt Vader.

„O, nee . . . vast niet. Die goeie Lenie jaloers! Nee hoor . . . en dat blijft ook echt mijn trouwe vriendin . . . Ik verlang er weer naar, om iedere dag met haar naar school te gaan. Maar mag Nel van de zomer dan toch ook komen?”

„Nu, wat denk je er van, Moeder?” vraagt Vader. „Ik heb geen bezwaar . . . Als we maar slaappleaats hebben.”

„O, daar vinden we wel wat op”, zegt Moeder.

„Anders slaap ik wel bij Kea”, lacht Ans. „Dan mag Nel in mijn bed slapen.”

Bij het horen noemen van zijn naam, licht Kea even de kop op en spitst hij de oren. Dan rolt hij zich echter weer behagelijk op achter de kachel, alsof hij zeggen wil: „'t Is nog lang geen zomer, Ans! Ik ga maar weer lekker slapen.”

Heerlijk slapen, dat doet Ans deze eerste nacht in Bosoord ook, al is het maar op een veldbed, want in het kleine huisje

van Gromoe moeten ze zich wat behelpen; maar wat hindert dat?

Moeder heeft haar — net als vroeger thuis — nog eens zèlf togedekt en voordat ze Ans welterusten zei, haar nog eens toegefluisterd:

„Ans, wat ben ik blij, dat alles verder^zo goed gegaan is met je. . . . Jij bent tóch „m'n gróte dochter”!”